

13.5.2022

Dnro 316/D.a.9./2022

Vastaanottaja:

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM
PL 32,
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.tem@gov.fi

Asia: Saamelaiskäräjien lausunto Työ- ja elinkeinoministeriön esityksestä kaivoslaiksi

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivoslaiksi, diaarinumero: VN/12316/2019

Asian tausta

Perinteiset elinkeinot kuten poronhoito, kalastus, metsästyks, keräily ja saamelainen käsityö ovat saamelaisen kulttuurin kulmakiviä. Saamelaisten edellytykset harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan ovat vahvasti sidoksissa maahan ja vesistöihin sekä niiden tilaan saamelaisten kotiseutalueella. Kaivoslaki on yksi niistä keskeisistä laeista Suomessa, joilla on konkreettisia ja merkittäviä vaikutuksia saamelaisten edellytyksiin harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan ja näin ollen pitää yllä ja kehittää erityisesti tulevaisuutta ajatellen omaa kulttuuriaan sekä perinteisiä elinkeinojaan ja saamen kieliä, jotka ovat erottamattomasti sidoksissa toisiinsa.

Saamelaiskäräjät on alustavasti tuonut esiin saamelaiskulttuurin ja saamelaisten perinteisten elinkeinojen näkökulmasta merkittävimpiä voimassa olevan lain puutteita ja sen aiheuttamia ongelmia saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisia neuvotteluja varten 16.10.2020 päivätyssä taustamuistiossa Dnro 851/D.a.9./2020. Saamelaiskäräjien huomioita ei ole tähän mennessä huomattavan pitkään kestäneiden saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluiden jälkeenkään huomioitu kuin pieneltä osin. Saamelaiskäräjät muistuttaa, että meneillään olevassa kaivoslain uudistuksen valmistelussa tuli ottaa huomioon eduskunnan talousvaliokunnan mietinnössään TaVM 7/2020 esiin tuomat näkökohdat sekä Marinin hallitusohjelman kirjaukset. Valiokunnan keskeinen huomio lainvalmistelun ohjeeksi oli nimenomaan saamelaisten oikeuksien turvaaminen alkuperäiskansana. Varsinaisessa valiokunnan käsitellyssä Saamelaiskäräjät toi esille merkittävimmät puutteet, joita lain uudistusta varten laaditussa em. muistiossa on käsitelty. Valiokunnan käsittelyn yhteydessä näiden teemojen joukosta nousi esille kaksi, joiden huomioimisesta lainvalmistelussa valiokunta oli selkeästi samaa mieltä Saamelaiskäräjien kanssa. Saamelaiskäräjät toteaa, ettei käräjien huomioita ja valiokunnan mietintöä tältä osin Työ- ja elinkeinoministeriön valmistelussa asianmukaisesti huomioitu kuin pieneltä osin. Valiokunta ohjeisti lainvalmistelua saamelaiskysymysten osalta mietinnössään TaVM 7/2020, muun muassa seuraavasti,

Lisäksi on pidetty tarpeellisena, että lakiin sisällytettäisiin mekanismit, jotka turvaisivat käytännössä kaivoslakiin vuonna 2011 säädettyjen saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa tarkoittavien 38 ja 50 §:ien tarkoituksen toteutumista. Tältä kannalta on tuotu esille tarve täsmentää luvan hakijoiden selvitysvastuuta saamelaiskulttuuriin kohdistuvista vaikutuksista. Talousvaliokunta pitää tärkeänä selvittää ja arvioida näitä lainsäädännön täsmentämistarpeita kaivoslain uudistamisen yhteydessä.¹

Talousvaliokunnan mietintöään varten järjestämän kuulemisen yhteydessä Saamelaiskäräjien edustajan esityksen sisällöstä nousi valiokunnan keskusteluun erityisesti käräjien esitys siitä, että kaivoslain mukaisen lupasääntelyn keskeiseksi periaatteeksi tulisi ottaa ympäristönsuojelulain mukaisessa luvituksessa noudatettu niin sanotun käännetyn näyttötaakan periaate, jonka mukaan luvan hakijan tulisi lupahakemuksen yhteydessä toimittamassaan selvityksessä osoittaa toimintansa haitattomuus. Yksinomaan taloudellisten intressien pohjalta toimintaa harjoittaville luvan hakijoille tämä ei olisi kohtuutonta, vaan päinvastoin lain 1 §:n tarkoituksen uskottavan toteuttamisen näkökulmasta paremmin perusteltua.

Nykyisellään esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella merkittävää kaivoslain mukaista toimintaa on koneellinen kullankaivu, jonka vaikutusten arviointi hallituksen esityksen mukaan edelleenkin olisi lähinnä verovaroin rahoitettavan lupaviranomaisen vastuulla. Arviointi on esitetty suoritettavan yhteistyössä luvan hakijan ja saamelaiskäräjien kanssa, mikä Saamelaiskäräjien kannalta tarkoittaa sitä, että mitä enemmän saamelaisten kotiseutualueella harjoitetaan kullankaivu toimintaa, sitä enemmän kullankaivutoiminta sitoo Saamelaiskäräjien resursseja. Tämä ei ole hyväksyttävää, koska Saamelaiskäräjien tehtävänä on ensi sijassa hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat saamen kieltä- ja kulttuuria koskevan itsehallinto aseman puitteissa, ei sen sijaan edistää saamelaiskulttuurille vieraan kaivannaisteollisuuden intressejä. Nykyisen kaivoslain kymmenvuotisen voimassaolon aikana Saamelaiskäräjien perusteellisen argumentoinnin ja toiminnan negatiivisten vaikutusten esiin tuomisella ja lupapäätöksistä valittamisen seurauksena yhtään kaivosviranomaisen lupaa ei ole jätetty myöntämättä tai lopullisesti kumottu. Tämä on merkittävä lain valmistelussa huomioitava seikka, joka osoittaa sen, että nykyinen lupaharkinta ei tältä osin toimi, eikä tähän ongelmaan ole Saamelaiskäräjien esityksistä huolimatta käsiteltävänä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa puututtu kuin näennäisesti. (38§ alun sanajärjestyksen muutos ja lisäykset). Talousvaliokunnan kuulemisen yhteydessä käydyin keskustelun perusteella valiokunnan jäsenet vaikuttivat olevan Saamelaiskäräjien kanssa yhtä mieltä siitä, että jatkossa lupaharkinnan edellyttämien vaikutusten arvioinnin suorittamisen tulee olla luvan hakijan vastuulla. Tämä luonnollisesti tarkoittaisi myös sitä, että mikäli arviointia ei ole asianmukaisesti suoritettu tai sen kautta ei ole kyetty osoittamaan toiminnan haitattomuutta, ei lupaa tulisi myöntää. Saamelaiskäräjillä tulisi edelleen olla saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevan itsehallintoaseman johdosta roolinsa lupaprosessissa, mutta perusteltua olisi, että päävastuun arvioinnista kantavat luvan hakija ja lupaviranomainen. Saamelaiskäräjien tehtävänä olisi omasta näkökulmastaan varmistaa, arvioinnin asianmukaisuus saamelaiskulttuurin näkökulmasta ja tuoda esiin mahdolliset lisähuomionsa asiaan.

¹ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/TaVM_7+2020.aspx

Toinen merkittävä puute, joka osittain liittyy samaan kokonaisuuteen saamelaiskulttuurin näkökulmasta, on niin sanotun saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon (50 §) kynnys ja sen soveltaminen. Itse vaikutusten arvioinnista saamelaiskulttuurille, on säädetty 38 §:ssä, jonka sanamuotoihin löydettiin saamelaiskäräjälain 9§:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä jonkin verran tilannetta parantavia sanamuotoja, mutta varsinaisesta luvan myöntämisen esteen kynnysarvosta tai ”heikentämiskiellosta”, josta 50 §:ssä on kyse, Työ- ja elinkeinoministeriö ei ollut valmis neuvottelemaan lainkaan. Tältä osin Saamelaiskäräjiä johdettiin päinvastoin harhaan toteamalla neuvotteluiden yhteydessä, ettei Työ- ja elinkeinoministeriön edustajilla ollut valtuutta neuvotella 50 §:n sisällöstä ja että 50§ oli päätetty viedä hallituksen poliittiseen keskusteluun yhdessä muiden saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon sisältäneiden lakien kanssa. Saamelaiskäräjien tiedon mukaan hallituksen sisällä ei kuitenkaan ollut ollut vireillä mitään yhteisvalmistelua tai keskusteluja saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon tasoon liittyen. Tältä osin Saamelaiskäräjät toteaa, että Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa käytyjä saamelaiskäräjälain 9§:n mukaisia neuvotteluita ei saatu lainkaan käytyä pykälän 50 osalta, eikä neuvotteluita tältä osin käyty vilpittömässä mielessä tarkoituksena löytää yhteisymmärrys neuvoteltavista asioista.

Työ- ja elinkeinoministeriön esityksessä on saamelaiskulttuurin huomioimista koskevien kirjausten osalta edellä todetusta huolimatta esitetty, että:

Voimassa olevaa sääntelyä voidaan kokonaisuudessaan pitää riittävänä ottaen huomioon perustuslain 17 §:n 3 momentissa saamelaisille turvattu asema alkuperäiskansana ja KP-sopimuksen 27 artikla.

Saamelaiskäräjät pitää Työ- ja elinkeinoministeriön johtopäätöstä yksipuolisena, sisällöltään virheellisenä ja lisäksi erittäin valitettavana. Johtopäätös ei tältä osin myöskään vastaa edellä viitatus eduskunnan talousvaliokunnan mietinnön johtopäätöksiä siitä, että tällä lain muutoksella lakiin luotaisiin mekanismit, jotka turvaisivat ns. saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon toteutumista.

Nykyisen voimassa olevan kaivoslain (621/2011) 38 ja 50 pykälien yhdessä muiden säädösten kanssa on ollut tarkoitus turvata saamelaisille alkuperäiskansana perustuslain 17 §:n 3 momentissa sekä KP-sopimuksen 27 artiklassa turvattujen oikeuksien toteutuminen. Nykyisen kaivoslain kymmenvuotisen soveltamisen aikana näiden pykälien nykyiset muodot eivät ole kuitenkaan kyenneet täyttämään tavoitettaan, mistä syystä lain kirjauksia tältä osin on ollut tarve vahvistaa, kuten Talousvaliokunta mietinnössään toteaa. Työ- ja elinkeinoministeriön esitysluonnoksessa kaivoslaiksi ei kuitenkaan ole esitetty vaikuttavuudeltaan tarpeeksi voimakkaita uudistuksia saamelaisten kannalta keskeisiin säädöksiin.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu, että merkittävässä kaivosohjelmassa otetaan alkuperäiskansojen oikeudet huomioon nykyisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla (s. 46). Tältä osin nykyinen luonnos hallituksen esitykseksi ei siten vastaa myöskään hallitusohjelman tavoitteita.

Saamelaiskäräjien huomiot muutoksiksi keskeisiin 38 ja 50 §:iin

Saamelaiskäräjät on saamelaiskäräjälain 9 § mukaisia neuvotteluita aloitettaessa lokakuussa 2020 esittänyt kaivoslain 38 §:ää muutettavaksi seuraavalla tavalla, sekä esittänyt lisäksi uuden 38 a§:n

säättämistä saamelaisten tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen saamiseksi kaivoslain mukaan luvitettaville hankkeille (lisäykset / muutokset voimassaolevaan lakiin nähden kursiiivilla):

38 § Asian selvittäminen saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella

Luvan hakijan tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä kaivosviranomaisen, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen sekä muiden asianosaisten kanssa malminetsintäluvan, kaivosluvan tai kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Ennen selvityksen hyväksymistä kaivosviranomaisen on varattava Saamelaiskäräjille sekä alueen paliskunnalle mahdollisuus ottaa kantaa selvityksen sisältöön sekä siihen, voidaanko selvitystä sekä siinä esitettyjä johtopäätöksiä pitää lupahakemuksessa tarkoitettuun toimintaan nähden riittävinä ja oikeina sekä perustellusta syystä vaatia täydennyksiä tai korjauksia selvitykseen.

Selvityksestä on käytävä ilmi ja siinä on otettava huomioon:

- 1) Hakemuksessa tarkoitettun toiminnan tiedossa olevat tai todennäköiset vaikutukset saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää alueella kieltään ja kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan*
- 2) hakemuksessa tarkoitettun alueen läheisyydessä voimassa olevat vastaavat luvat;
- 3) mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee;
- 4) muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä.

Selvityksen sisältö ja laajuus on joka tapauksessa oltava sellainen, että selvityksen perusteella voidaan perustellusti ratkaista se, olisiko kyseessä olevalla alueella luvan myöntämisestä huolimatta mahdollista edelleen ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria sekä harjoittaa saamelaisten perinteisiä elinkeinoja.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaisia saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella toteutettavia hankkeita, joilla on vaikutuksia saamelaisten oikeuksien kannalta alkuperäiskansana.

Lupaviranomaisen tulee kolttala-alueella pyytää lausunto kolttien kyläkokoukselta luvan mukaisesta toiminnasta kolttien elinkeinoille ja elinolosuhteille aiheutuvien vaikutusten selvittämiseksi. Lausuntomenettelystä säädetään kolttalain 56 §:ssä.

Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen, kolttaneuvoston, asianomaisten paliskuntien, hakijan, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteismetsien edustajat. Neuvotteluelvoitteesta säädetään lisäksi saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä ja poronhoitolain 53 §:ssä.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei kaikilta osin hyväksynyt Saamelaiskäräjien esitystä. Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä 38 §:n sisällöstä saavutettiin kuitenkin seuraavan sisältöinen kompromissi, joka olisi kokonaisuutena arvioiden parannus nykytilaan nähden mikäli myös muut saamelaisten oikeuksien kannalta keskeiset ja välttämättömät esitykset, kuten 38 a§:ää ja 50 §:ää koskevat esitykset otetaan huomioon hallituksen esityksessä eduskunnalle:

Saamelaiskäräjälain 9§:n neuvotteluissa päästiin osittaiseen yhteisymmärrykseen, eli sovittiin seuraavista pykälää koskevista muutoksista hallituksen esitysluonnokseen:

- 1 momentissa muutetaan luvan hakija ensimmäisenä mainittavaksi, kenen kanssa lupaviranomaisen selvittää yhteistyössä.
- 1 momenttiin lisätään, että *yhteistyötä tehdään luvan hakijan lupahakemuksessaan toimittaman selvityksen pohjalta.*
- 1 momenttiin lisätään, että tällöin on otettava *erityisesti* huomioon *hakemuksessa tarkoitetun toiminnan tiedossa olevat tai todennäköiset vaikutukset saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää alueella kieltään ja kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan* (josta tulee uusi 1 kohta).
- 1 momentista poistetaan *ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan*, joka tulee uudessa 1 kohdassa mainituksi.
- Pykälään lisätään ajatus siitä, että selvitys on sellainen, että selvityksen perusteella voidaan perustellusti ratkaista se, olisiko kyseessä olevalla alueella luvan myöntämisestä huolimatta mahdollista edelleen ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria sekä harjoittaa saamelaisten perinteisiä elinkeinoja.
- Pykälään lisätään asetuksenantovaltuus menettelystä, selvityksen sisällöstä ja lupapäätösten perusteluista.

-

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan 38 §:n muutokset ovat askel oikeaan suuntaan, mutta ne eivät ilman Saamelaiskäräjien esittämien muiden lain muutosesitysten huomioon ottamista ole riittäviä turvaamaan saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana kaivoslain soveltamisen yhteydessä. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan on erikoista, että ministeriö ei voinut hyväksyä käräjien esitystä, jonka mukaan toiminnan vaikutusten arviointi pitäisi ensi sijassa säätää luvan hakijan vastuulle. Nykyinen, sekä lausuttavana olevan esityksen malli tarkoittaa sitä, että toiminnan vaikutusten arviointi suoritetaan julkisen talouden kestävyysvajeesta huolimatta käytännössä verovaroin toimivan kaivosviranomaisen toimesta, ilman riittäviä resursseja ja asiantuntemusta, taloudellisista intresseistä toimintaansa harjoittavien luvanhakijoiden puolesta. Saamelaiskulttuurin suojan toteutumisen kannalta tällä ratkaisulla on myös ollut laajempi negatiivinen vaikutus, jonka myötä saamelaisten kotiseutualueelle myönnettyistä luvista valitettaessa (vaikutusten arvioinnin puutteiden johdosta) kaivosviranomaisesta, jonka tulisi toimia lupa-asioissa objektiivisesti on tullut valittajien (Saamelaiskäräjät, paliskunta tai muu taho) vastapuoli, käytännössä siis asianosainen, mikä on tarkoittanut sitä, että kaivosviranomaisen objektiivisuus ei usein ole vaikutusten arviointiin, sekä myönnettyjen lupien toiminnan aikaiseen valvontaan liittyvissä asioissa toteutunut. Tilanne on valitettava. Saamelaiskäräjät kuitenkin hyväksyi neuvotteluiden tuloksena esityksen mukaisen 38 §:n sisällön, koska itse arvioinnin sisällölle kirjattiin uusia kriteereitä, jotka käräjien näkemyksen mukaan aiempaa paremmin tuovat esille kaivutoiminnan todellisia vaikutuksia saamelaiskulttuurille. Saamelaiskäräjät kuitenkin edelleen pyytää ministeriötä ottamaan huomioon eduskunnalle vietävässä esityksessä käräjien edellä siteeratun esityksen sisältämät muut tärkeät seikat eli vaikutustenarviointivastuun siirtämisen luvan hakijalle sekä uuden 38 a§:n mukaisen neuvotteluelvoitteen Saamelaiskäräjien tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen saamiseksi saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvien hankkeiden yhteydessä.

38a § Neuvotteluvollisuus saamelaisten kotiseutualueella

Kaivosviranomaisen on järjestettävä Saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n tarkoittamat neuvottelut Saamelaiskäräjien kanssa, kun kaivosviranomaisen käsiteltävänä on saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuva, tai vaikutuksiltaan sinne ulottuva hakemus kaivosluvan, malminetsintäluvan tai koneellisen kullanhuuhtontaluvan myöntämiseksi. Neuvotteluiden tarkoituksena on hankkia Saamelaiskäräjien antama, oikeisiin, oikea-aikaisiin ja riittäviin tietoihin perustuva ennakkosuostumus lupahakemuksen mukaiselle hankkeelle.

Hyvissä ajoin ennen neuvotteluita, kaivosviranomaisen on toimitettava Saamelaiskäräjille riittävät tiedot hakemuksista ja siinä tarkoitetun toiminnan arvioiduista vaikutuksista.

Saamelaiskäräjät esitti edellä viitatussa uutta pykälää neuvotteluvollisuudesta saamelaisten kotiseutualueella, minkä mukaisen neuvottelun tarkoituksena olisi hankkia saamelaiskäräjien

antama oikeisiin, oikea-aikaisiin ja riittäviin tietoihin perustuva ennakkosuostumus lupahakemuksen mukaiselle hankkeelle (FPIC²).

Työ- ja elinkeinoministeriö ei hyväksynyt pykälää osaksi luonnosta hallituksen esitystä uudeksi kaivoslaiksi ja totesi, että saamelaiskäräjiä koskeva lakimuutos on parhaillaan valmistelussa ja se sisältäisi ehdotetun kaltaisen säännöksen. Kaivoslain sääntelyä voitaisiin tarkistaa saamelaiskäräjälain uudistuksen tullessa voimaan. Asiasta ei näin ollen päästy yhteisymmärrykseen saamelaiskäräjälain 9§:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä ja tältä osin Saamelaiskäräjät edelleen pyytää ministeriötä täydentämään esitystään ottamalla esitetyn 38 a§:n osaksi uutta kaivoslakia, millä menettelyllä Suomen kaivoslainsäädäntö saataisiin vastaamaan paremmin YK:n alkuperäiskansajulistuksen³ mukaisia alkuperäiskansa oikeuksia neuvotteluista ja vapaisissa olosuhteissa annetun tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen hankkimisesta, joiden täytäntöönpanoon Suomi on julistuksen hyväksyntään sitoutunut.

Saamelaiskäräjien esitys kaivoslain 50 §:n sisällöksi

Kaivoslain 50 § sisältää niin sanotun saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon kaivoslain mukaisessa toiminnassa, ja on siksi yksi saamelaisten kannalta kaikkein keskeisimmistä kaivoslain pykälistä. Nykyisen lain sisältämä heikentämiskiellon taso (sallittujen negatiivisten vaikutusten korkea kynnyks) on kuitenkin säädetty niin korkealle, ettei nykyinen kaivoslain 50 § ole kyennyt turvaamaan riittävällä tavalla tarkoitustaan. Saamelaiskäräjät on tämän vuoksi esittänyt Työ- ja elinkeinoministeriölle pykälän muuttamista seuraavan kaltaiseen muotoon.

50 § Luvan myöntämisen esteet saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää, mikäli luvan hakija ei edellä 38 §:n tarkoittamassa selvityksessään ole osoittanut, ettei luvan mukaisesta toiminnasta aiheudu vähäistä suurempaa haittaa saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan.

Lupaa ei myöskään saa myöntää, mikäli luvan mukainen toiminta yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa:

- 1) Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan vähäistä suuremmassa määrin heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria;*
- 2) Saamelaiskäräjien tai kolttien kyläkokouksen käsityksen mukaan vähäistä suuremmassa määrin heikentäisi kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja koltta-alueella;*
- 3) alueen paliskunnan tai Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan aiheuttaisi erityisellä poronhoitoalueella vähäistä suurempaa haittaa poronhoidolle.*

² <https://www.ohchr.org/en/indigenous-peoples/consultation-and-free-prior-and-informed-consent-fpic>

³ https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79095/UM_0516_YKn_julistus_Netti.pdf

saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvaa, tai vaikutuksiltaan sinne ulottuvaa kaivoslupaa tai malminetsintälupaa ei myöskään saa myöntää ellei Saamelaiskäräjät ole myöntänyt hankelle edellä 38 a §:ssä tarkoitettua ennakkosuostumusta.

Saamelaiskäräjät esitti edellä kuvatuin tavoin Saamelaiskäräjälain 9§:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, että pykälä muutettaisiin ympäristönsuojelulain mukaisten lupa-asioiden tapaan niin sanotun käännetyn näyttötaakan muotoon (luvan hakija osoittaisi, ettei vähäistä suurempaa haittaa aiheutuisi saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana) ja että haittakynnystä laskettaisiin saamelaiskäräjien esityksen mukaan (nykyisestä ”olennaisesti heikentää” muotoon ”ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa”). Tämä muutos olisi tukenut ja täydentänyt käräjien edellä 38 §:n sisältöön esittämää muutosta siitä, että vastuu vaikutusten arvioinnin asianmukaisesta suorittamisesta oltaisiin siirretty luvan hakijalle.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, ettei sillä ole neuvottelumandaattia 50 §:n kynnyksen madaltamisen tai muun kokonaisuuden osalta, koska haitan asteen alentaminen käsitellään yhdessä muiden valmisteilla olevien HE-luonnosten kanssa poliittisessa neuvottelussa. Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan ministeriö ei menettelyllään ole noudattanut Saamelaiskäräjälain 9§:n mukaista neuvotteluelvoitetta. Puute on merkittävä, koska kaivoslain 50§ on saamelaisten kannalta yksi merkittävimmistä kaivoslain pykälistä ja tästä syystä Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön menettelyä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esitykseen sisältämän 50 §:n Saamelaiskäräjien esittämään muotoon, jossa otettaisiin käyttöön ns. käännetyn näyttötaakan periaate (luvan hakija osoittaisi, ettei vähäistä suurempaa haittaa aiheutuisi saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana) ja haittakynnystä laskettaisiin saamelaiskäräjien esityksen mukaiselle tasolle, eli nykyisestä ”olennaisesti heikentää” muotoon ”ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa”.

Saamelaiskäräjien muiden pykäläkohtaisten esitysten huomioon ottaminen Työ- ja elinkeinoministeriön luonnoksessa hallituksen esitykseksi

1 § Lain tarkoitus

Päästiin yhteisymmärrykseen seuraavasta pykälää koskevasta muutoksesta hallituksen esitysluonnokseen:

- 4 momenttiin lisätään saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana *ylläpitää ja kehittää omaa kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan* turvataan.

3 § Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Päästiin yhteisymmärrykseen seuraavasta pykälää koskevasta muutoksesta hallituksen esitysluonnokseen:

- lisätään lakiviittaukset lakiin saamelaiskäräjistä (974/1995) ja saamen kielilakiin (1086/2003).

4 § Viranomaiset ja niiden tehtävät

Saamelaiskäräjät esitti erillisen, riippumattoman arviointi- ja valvontaelimen perustamista tai kaivoslain valvontatehtävän siirtämistä ELY-keskukselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi Saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluiden yhteydessä, ettei erillinen toimielin ole kaivoslain uudistuksella ratkaistava asia. Tässä hankkeessa ei esitetä kaivosviranomaisen toimivaltaan ja vastuulle kuuluvien tehtävien siirtämistä toiselle viranomaiselle. Luvittava ja valvova viranomainen voi olla sama, ja tähän ei ole olemassa periaatteellista kieltoa. Kaivosviranomaisen resursseja tullaan tarkistamaan kaivoslain uudistamiseen liittyen.

Asiasta ei näin ollen päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan on todella ongelmallista, että Tukes kaivosviranomaisena suorittaa lupahakemusten yhteydessä vaikutusten ennakkollisen arvioinnin, jonka toteutumisen valvonta on sillä itsellään. Lisäksi ja erityisen ongelmalliseksi kaivosviranomaisen roolin, sen objektiivisuuden kannalta tekee se, että Tukes kaivosviranomaisena aktiivisesti valittaa tuomioistuimen ratkaisusta ja prosessaa valitusten yhteydessä asianosaisen tavoin ja luvan hakijan intressien puolesta tilanteissa, joissa esimerkiksi Saamelaiskäräjät on valittanut kaivosviranomaisen lupapäätöksestä. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan Tukesin toiminta osoittaa puolueellisuutta käsittelemisensä lupa-asioihin nähden, mikä ei sovi julkiselle lupaviranomaiselle, jonka toiminnalta edellytetään läpinäkyvyyttä ja objektiivisuutta.

Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön menettelyä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

5 § Määritelmät

Saamelaiskäräjät esitti, että malminetsintä määriteltäisiin vain malminetsintäluvan nojalla tehtäväksi toiminnaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi Saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluiden yhteydessä, ettei maanomistajan luvalla tehtävää malminetsintää olla rajaamassa pois, koska se rajoittaisi perustuslain 15 §:n nojalla suojattua omistusoikeutta. Kaivoslain 9 §:n mukaan malminetsintää voi tehdä malminetsintäluvalla tai maanomistajan luvalla, ja että järjestelmä ohjaa luvan hakemiseen, koska vain sitä kautta saa etuoikeuden. Hallituksen esityksen mukaan maanomistajan luvalla tapahtuvasta malminetsinnästä tulisi jatkossa kuitenkin ilmoittaa kaivosviranomaiselle.

Näin ollen asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

6 § Yleiset periaatteet

Saamelaiskäräjät esitti intressivertailua koskevan periaatteen sisällyttämistä pykälään: toiminnasta yleisesti ja yhteiskunnallisesti saatavat hyödyt ovat selvästi suuremmat kuin toiminnasta eri tahoille aiheutuvat haitat.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että intressivertailun selvittämisen vuoksi hanke sai vuoden jatkoajan. Intressivertailua ei ole yksinkertaista toteuttaa. Kaivostoiminnan edellytyksenä olisi jatkossa kuntakaava, ja kuntakaavoituksen

kautta otettaisiin huomioon paikallisten eri intressien yhteensovittaminen. Samoin lupamääräyksien antamista koskevat lisäykset mahdollistavat eri intressien huomioon ottamista. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan ministeriön esitys ei todellisuudessa uskottavalla tavalla sisällä konkreettista intressivertailua lupaprosessin yhteydessä. Näin ollen asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

7 § Etsintätyö

Saamelaiskäräjät esitti uuden kohdan lisäämistä 2 momenttiin, minkä mukaan etsintätyötä ei saisi tehdä 150 metriä lähempänä muinaismuistoa tai kulttuuriperinnöllisesti arvokasta kohdetta tai tiedossa olevaa pyhää paikkaa. Lisäksi poronhoidon rakenteiden toivottiin rajattavan etsintätyön ulkopuolelle.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, että etsintätyötä koskevia niin sanottuja no go –alueita ei olla lisäämässä esityksellä. Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että muinaismuistolaki (295/1963) suojaa muinaismuistoja. Toimeenpanoon voitaisiin kiinnittää jatkossa enemmän huomiota kaivosviranomaisessa. Esitysluonnoksen 51 §:ssä (malminetsintäluvassa annettavat määräykset) mainitaan muiden elinkeinojen huomioon ottaminen. Säännöksen perusteluissa voidaan mainita huomioon otettavana seikkana poronhoitoon liittyvät kiinteät rakennelmat.

Näin ollen asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

9 § Malminetsinnän luvanvaraisuus

Saamelaiskäräjät ehdotti maanomistajan suostumuksella tehtävän malminetsinnän kieltämistä. Lisäksi malminetsintäalueen sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle, vaadittaisiin Saamelaiskäräjien suostumus, sekä kolttalaissa tarkoitetulle koltta-alueelle, Kolttien kyläkokouksen suostumus.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että ensin mainittu ehdotus on ongelmallinen omaisuuden suojaan koskevan perusoikeuden kannalta. Puolestaan vapaa tietoon perustuva ennakkosuostumus on asia, joka ratkaistaan saamelaiskäräjistä annetun lain uudistamisen voimaantulon myötä. Kaivoslakia tullaan tarkentamaan tarvittaessa em. lain tultua voimaan.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

11 § Malminetsintä luvan nojalla

Saamelaiskäräjät esitti seuraavia muutoksia pykälään:

- 1 momentista poistettaisiin *kohtuudella vältettävissä olevat*. (Nykyisin: Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.)
- 2 momenttia muutettaisiin niin, että malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:
 - o *vähäistä suurempaa* haittaa muulle elinkeinotoiminnalle (2 kohta; nykyisin olennaista haittaa);
 - o *vähäistä suurempia* muutoksia luonnonolosuhteissa (3 kohta; nykyisin merkittäviä muutoksia);
 - o *haittaa saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana harjoittaa kieltään, kulttuuriaan sekä perinteisiä elinkeinojaan* (uusi 6 kohta);
 - o *muinaismuistojen, eikä kulttuuri- tai rakennusperinnön vahingoittamista* (uusi 7 kohta).

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, ettei ehdotettuja muutoksia nähdä tarkoituksenmukaisina, koska ne muuttaisivat kynnystä sallitusta malminetsinnästä. Kuitenkin myöhemmässä kaivoslain uudistamisen valmistelun vaiheessa on tuotu luonnokseen uusi 3 momentti, joka vahvistaa lupamääräysten kautta malminetsinnan kiellettyjä vaikutuksia: ”Malminetsintäluvan myöntäminen edellyttää, ettei malminetsinnästä, asetettavat lupamääräykset ja malminetsintäalueen sijainti huomioon ottaen, aiheudu edellä 2 momentissa tarkoitettua seurausta.” Malminetsintäluvan mukaisen toiminnan vaikutuksia saamelaisten kotiseutualueella arvioidaan 38 ja 50 §:n nojalla. Muinaismuistoja koskee oma lakinsa. Lisäksi 51 §: perusteella voidaan antaa lupamääräyksiä.

Näin ollen asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

12 § Ilmoitus malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista

Saamelaiskäräjät ehdotti maanomistajan suostumuksella tehtävän malminetsinnan kieltämistä koskevaa muutosta pykälään.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, että saamelaiskäräjien esitys on ongelmallinen omaisuuden suoja koskevan perusoikeuden kannalta.

Asiasta ei saavutettu yhteisymmärrystä. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

18 § Kaivosluvan haltijan velvollisuudet

Saamelaiskäräjät esitti seuraavia muutoksia pykälään:

- Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:
 - o kaivostoiminnasta ei aiheudu *vähäistä suurempaa* haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle (2 kohta);
 - o *kaivostoiminnasta ei aiheudu vesipuitedirektiivissa kiellettyjä haittoja vesistöille ja kalastolle* (uusi 5 kohta);
 - o *kaivostoiminnasta aiheutuvia vahingollisia ympäristövaikutuksia vältetään, ja viime kädessä minimoidaan ja korvataan* (uusi 6 kohta);

- *kaivostoiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan (uusi 7 kohta);*
- *kaivostoiminnalla ei aiheuteta muinaismuistojen, eikä kulttuuri- tai rakennusperinnön vahingoittumista (uusi 8 kohta).*

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että osa saamelaiskäräjien esityksistä kuuluu muun lainsäädännön piiriin, mm. vesipuitedirektiivi. Kaivosluvan mukaisen toiminnan vaikutuksia saamelaisten kotiseutualueella arvioidaan 38 ja 50 §:n nojalla. Yleisölle avointa tilaisuutta koskevan 3 momentin perusteluihin voitaisiin lisätä, että kaivostoiminnan vaikutuksia selvittäessä on tuotava esiin myös vaikutukset saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana.

Asiasta ei saavutettu yhteisymmärrystä. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

24 § Kullanhuuhtojen velvollisuudet

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen seuraavasta pykälää koskevasta lisäyksestä hallituksen esitysluonnokseen 2 momentin loppuun:

- *Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiireille tai muille vastaaville kohteille taikka poronhoidon rakenteille tai porojen kuljetusreiteille.*

28 § Selvitys kullanhuuhdonnasta

Päästiin yhteisymmärrykseen, että poistetaan 2 momentin 2 kohdasta sana arvioiduista (kullanhuuhdonnan vaikutukset, ei arvioidut vaikutukset).

34 § Lupahakemus

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen seuraavista pykälää koskevista muutoksista hallituksen esitysluonnokseen:

- 2 momentin 1 kohtaan lisäys siitä, että lupahakemuksessa on myös esitettävä tieto hakijan hakemista tai voimassa olevista muista luvista.
- 3 momenttiin lisätään uusi kohta, jonka mukaan lupahakemukseen on liitettävä *saamelaisten kotiseutualueella riittävä selvitys 38 §:n mukaista menettelyä varten hankkeen vaikutuksista saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan.*

40 § Lupahakemuksesta tiedottaminen

Päästiin yhteisymmärrykseen, että saamen kielilakia koskeva viittaus lisätään 3 §:ään (todettu yllä 3 §:n kohdalla).

45 § Lupaharkinnan perusteet

Saamelaiskäräjät esitti intressivertailua koskevan periaatteen sisällyttämistä pykälään.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, ettei intressivertailua koskevaa pykälää olla esittämässä, sillä se olisi vaikeasti toteutettavissa intressien erilaisuuden vuoksi, ja miten intressejä punnittaisiin toisiaan vasten. Kuntakaavalla pystytään sovittamaan yhteen paikallisia intressejä.

Asiasta ei näin ollen päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

46 § malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

Saamelaiskäräjät ehdotti säännökseen lisäystä, jonka mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saisi myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa muulle elinkeinotoiminnalle (8 kohta).

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että haitan aste voisi olla, ettei luvan mukainen toiminta aiheuttaisi olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle. Poronhoito tulisi huomioon otetuksi muuna elinkeinona. 51 §:n mukaisilla lupamääräyksillä haittaa voitaisiin vähentää.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

48 § Kaivosluvan myöntämisen esteet

Saamelaiskäräjät esitti Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, ettei kaivoslupaa saisi myöntää jos hakemusalue kokonaan tai osittain sijoittuu lain, asetuksen tai valtion maiden haltijana Metsähallituksen päätöksen nojalla suojellulle alueelle tai erämaalain tarkoittamalle erämaa-alueelle tai alueelle, jonka suojelua koskeva päätös, laki tai asetus on vireillä.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että Kaivoslaki NYT –kansalaisaloitteesta annetun talousvaliokunnan mietinnön mukaan käynnissä olevan luonnonsuojelulainsäädännön uudistamishankkeen yhteydessä tulee arvioida luonnonsuojelulain suhdetta kaivostoimintaan ja ottaa tässä yhteydessä huomioon kansalaisaloitteessa esiin tuodut näkökohdat, arvioida ehdotusten tarkoituksenmukaisuutta ja esittää tarkoituksenmukaisimpia ratkaisuja tavoitteiden toteuttamiseksi. Asiaa ei siis valmistella kaivoslain uudistamisen yhteydessä.

Asiassa ei näin ollen saavutettu yhteisymmärrystä. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

51 § Malminetsintäluvassa annettavat määräykset

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen seuraavista pykälää koskevista muutoksista hallituksen esitysluonnokseen:

- Malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:
 - poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (2 kohta)
 - saamelaisten kotiseutualueella sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella (3 kohta).

Näin ollen pykälästä päästiin osittaiseen yhteisymmärrykseen. Yhteisymmärrykseen ei päästy siltä osin, kuin saamelaiskäräjien ehdotus koski 11 §:ään viittamista, koska 11 §:n sanamuodosta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät pyytää ministeriötä edelleen lisäämään hallituksen esitykseen 11 §:ään viittamista koskevan maininnan.

52 § Kaivosluvassa annettavat määräykset

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen seuraavista pykälää koskevista muutoksista hallituksen esitysluonnokseen:

- Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:
 - poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (4 kohta);
 - saamelaisten kotiseutualueella sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella (5 kohta).

Pykälästä päästiin osittaiseen yhteisymmärrykseen. Yhteisymmärrykseen ei päästy siltä osin, kuin saamelaiskäräjien ehdotus koski huomioon otettavien ympäristövaikutusten kynnyksen alentamista vähäistä suuremmiksi. Tältä osin Saamelaiskäräjät

ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

54 § Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen seuraavista pykälää koskevista muutoksista hallituksen esitysluonnokseen:

- Kullanhuuhdontaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:
 - o poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (3 kohta);
 - o saamelaisten kotiseutualueella sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia kolttaluodeella (4 kohta).

Pykälästä päästiin osittaiseen yhteisymmärrykseen. Yhteisymmärrykseen ei päästy siltä osin, kuin saamelaiskäräjät ehdottivat lisättäväksi 6 kohtaan jälkitoimenpiteiden rinnalle alueen ennallistamista toiminnan aikana ja sen päättyessä. Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, ettei kullanhuuhdonnan osalta olla esittämässä toiminnan aikaista sulkemista, ja ennallistamisen sisältyvän jälkitoimenpiteisiin. Yhteisymmärrykseen ei päästy myöskään siltä osin, kun saamelaiskäräjät ehdottivat, ettei toiminnasta saisi aiheutua muussa laissa kiellettyä seurausta. Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, ettei kaivoslaissa voida kieltää muissa laeissa kiellettyjä seurauksia. Näiltä osin Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon

55 a § Varauspäätöksen sisältö

Saamelaiskäräjät esitti saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, ettei varausta saisi hyväksyä, jos varausalue kokonaan tai osittain sijoittuu lain, asetuksen tai valtion maiden haltijana Metsähallituksen päätöksen nojalla suojellulle alueelle tai erämaalain tarkoittamalle erämaa-alueelle tai alueelle, jonka suojelua koskeva päätös, laki tai asetus on vireillä.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että Kaivoslaki NYT –kansalaisaloitteesta annetun talousvaliokunnan mietinnön mukaan käynnissä olevan luonnonsuojelulainsäädännön uudistamishankkeen yhteydessä tulee arvioida luonnonsuojelulain suhdetta kaivostoimintaan ja ottaa tässä yhteydessä huomioon kansalaisaloitteessa esiin tuodut näkökohdat, arvioida ehdotusten tarkoituksenmukaisuutta ja esittää tarkoituksenmukaisimpia ratkaisuja tavoitteiden toteuttamiseksi. Asiaa ei siis valmistella kaivoslain uudistamisen yhteydessä.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

56 § Lupapäätöksen sisältö

Saamelaiskäräjät esitti saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluiden yhteydessä, että 1 momentin viimeinen virke muutettaisiin muotoon: Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin *tai perusteltuihin* vaatimuksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi, ettei lisäys vaikuta tarkoituksenmukaiselta, eikä muuttaisi asiantilaa.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

65 § Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkaminen

Saamelaiskäräjät esitti saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä, että luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuneet haitat eivät saisi osoittautua suuremmiksi tai vähäistä suuremmassa määrin poikkeaviksi siitä, mitä lupaa aiemmin haettaessa on arvioitu.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan olennaista on se, että lakia ja lupaa noudatetaan, mikä taataan nykyisellä 2 momentin 3 kohdalla. Jos toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu, sovellettavaksi tulee 69 § luvan muuttamisesta. Nämä säännökset ovat riittäviä.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

70 § Luvan peruuttaminen

Saamelaiskäräjät esitti saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä seuraavia muutoksia pykälään:

- Lupaviranomaisen on omasta aloitteestaan taikka muun viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen tai 165 §:ssä tarkoitetun tahon hakemuksesta peruutettava malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa, jos:
 - o toiminnasta aiheutuu tässä tai muualla laissa säädetty kielletty seuraus (uusi 4 kohta);
 - o toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset tai riskit vaikutusten syntymisestä poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu tai osoittautuvat muulla tavoin kohtuuttomiksi (uusi 5 kohta).

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan kaivoslaissa säädetty kielletty seuraus otetaan huomioon voimassa olevan 3 kohdan mukaisesti. Muun lain mukainen kielletty seuraus otetaan huomioon muun lain valvonnassa. Lisäksi sovellettavaksi saattaa tulla 69 § luvan muuttamisesta. Nämä katsotaan riittäviksi.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

169 § Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Saamelaiskäräjät esitti saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluiden yhteydessä pykälän mukaisen aloittamisoikeuden rajaamista saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolelle.

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi nykyisessä 2 momentissa edellytettävän, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Työ- ja elinkeinoministeriö näkee tämän edellytyksen rajaavan tarpeeksi aloittamisoikeutta.

Asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Saamelaiskäräjät ei hyväksy ministeriön esitystä asiassa ja pyytää tätä muuttamaan hallituksen esityksen Saamelaiskäräjien esittämään muotoon.

8 § Ilmoitus etsintätöihin liittyvästä näytteenotosta

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä päästiin yhteisymmärrykseen siitä, että säännökseen lisätään, että etsintätöistä erityisellä poronhoitoalueella on ennen 7 §:ssä tarkoitetun näytteenoton aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus myös alueen paliskunnalle.

Saamelaiskäräjien yleisiä huomioita edellä viitattujen muiden pykäläkohtaisten muutosten vaikutuksista

TEM:n luonnoksessa esitetty lisäys kaivoslain 75 §:ä koskien varauspäätöksen jäljennöksen toimittamista Saamelaiskäräjille, jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle, Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä Kolttien kyläkokoukselle ja poronhoitoalueelle kohdistuvasta päätöksestä asianomaiselle paliskunnalle, voidaan nähdä positiivisena lisäyksenä. Tämä parantaisi Saamelaiskäräjien, Kolttien kyläkokouksen ja paliskuntien tiedonsaantia varauspäätöksiä koskien. Käytännössä tämä ei kuitenkaan vaikuta millään tavalla edellä mainittujen toimijoiden mahdollisuuteen osallistua tai vaikuttaa varauspäätöksiin, saatika itse kaivutoiminnan toteutumiseen ja siitä seuraaviin vaikutuksiin, joten lisäysten ei voida katsoa turvaavan saamelaisten oikeuksia alkuperäiskansana nykyistä paremmin.

Saamelaiskäräjät on toistuvasti todennut, että edellä viitattu nykyinen oikeustila, ei ole riittävällä tavalla kyennyt turvaamaan saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten edellytyksiä harjoittaa kielitään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan eikä siten vaikuttanut toivotulla tavalla saamelaisten kannalta perustuslain 17 §:n 3 -momentin sekä YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia kos-

kevan yleissopimuksen 27 artiklan tai YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen toteutumiseen käytännössä. Tästä syystä Saamelaiskäräjät esittää kaivoslakiin sisältyvien alkuperäiskansa oikeuksien toteuttamiseksi laadittujen säädösten edelleen kehittämistä tässä lausunnossa esitetyin tavoin. Saamelaisten oikeudella alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan, on annettava kaivoslain soveltamisessa nykyistä suurempi painoarvo. Jotta Suomen perustuslain 17 § 3-momentin tarkoittama saamenkielten, kulttuurin ja siihen kuuluvien perinteisten elinkeinojen suoja voisi toteutua perustuslain mukaisena, edellyttää tämä kaivoslain soveltamisen kontekstissa lupapäätöksiin liittyvän harkinnan suorittamista jatkossa siten, että kaivosviranomaisen jatkossa arvioisi saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvan luvan myöntämisen edellytyksiä siitä lähtökohdasta, voidaanko hakemuksen kohteena olevalle alueelle sijoittaa saamelaiskulttuurin ja siihen kuuluvien perinteisten elinkeinojen ylläpitämisen ja kehittämisen edellytysten siitä vähäistä suuremmassa määrin heikentymättä, mainittuja edellytyksiä heikentäviä maankäyttömuotoja. Tämän periaatteen soveltamisen tulee olla kaikessa saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvassa kaivoslain mukaisessa toiminnassa ensisijainen arvioinnin kohde. Mikäli edellä viitatus arvio tuloksena käy ilmi, että edellytykset kyseessä olevalla alueella ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja perinteisiä elinkeinoja heikentyvät, ei lupaa tule myöntää, koska saamelaisten perustuslaissa turvatulle oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan on annettava etusija perustuslain etusijasäännöksen nojalla, tilanteissa, joissa mainittu perustuslain säädös olisi ristiriidassa esimerkiksi kaivoslain säädösten kanssa. Se, missä määrin muulla maankäytöllä voidaan aiheuttaa haittaa saamelaisten perustuslailliselle oikeudelle harjoittaa, ylläpitää ja kehittää kyseessä olevalla alueella kieltään, saamelaiskulttuuria ja perinteisiä elinkeinoja riippuu alueen tilasta kokonaisuutena. Tästä syystä asian riittävä selvittäminen ja asianmukainen ja perusteellinen arviointi on saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvien hankkeiden yhteydessä välttämätöntä ja keskeistä.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa 8. tavoitteena listataan kaivosten ympäristösuojelun parantaminen (Valtioneuvoston julkaisuja 2019:31, s. 45). Hallitusohjelmassa oleva kirjaus koskien malminetsintäoikeuden lupaprosesseja, käytänteitä ja mahdollisia rajoittamistarpeita luonnonsuojelualueilla (s. 46) nähdään Saamelaiskäräjillä tärkeänä. Kaivoslaki nyt -kansalaisaloitteen tavoitteena on rajata arvokkaat luontoalueet kaivostoiminnan ulkopuolelle, ja tästä keskustellaan myös Talousvaliokunnan mietinnössä TaVM 7/2020 vp. Talousvaliokunta ”pitää luonnonarvoiltaan korvaamattomien alueiden suojelua tärkeänä tavoitteena.” (s. 18) Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä huomioida tämä hallitusohjelman kirjaus meneillään olevassa kaivoslain uudistamistyössä ja esittääkin, että kaikenlainen kaivoslain mukainen toiminta jatkossa suljettaisiin pois lailla, asetuksella tai Metsähallituksen päätöksellä suojelluilta sekä erämaalain tarkoittamilta erämaa-alueilta.

Saamelaiskäräjien perustelut voimassa olevan lain valvontaan ja vaikutusten arviointiin liittyen ongelmien korjaamiseksi ja tässä lausunnossa esitettyjen kaivoslain muutosesitysten tueksi

Saamelaiskäräjät on useissa lausunnoissaan esittänyt lupaviranomaiselle toimenpiteitä yhteistyön ja lupaharkinnan kehittämiseksi. Saamelaiskäräjillä on ollut valmiudet ja halu tehdä lupaviranomaisen kanssa aidosti yhteistyötä kaivoslain saamelaisia koskevien kirjausten tarkoituksen toteuttamiseksi, mutta lupaviranomaiselta tahtoa tähän kehitystyöhön ei ole löytynyt.

Edellä esitettyjen seikkojen valossa Saamelaiskäräjät näkee välttämättömänä, että Työ- ja elinkeinoministeriö TEM ottaisi uudistusta valmistellessaan huomioon Saamelaiskäräjien näkemykset ja täydentäisi esitystään saamelaisten oikeuksia alkuperäiskansana paremmin toteuttavaan muotoon. Saamelaiskäräjien nähtävänä oleva luonnos hallituksen esitykseksi ei näiden oikeuksien toteutumista turvaa, eikä sellaisenaan ole Saamelaiskäräjien hyväksyttävissä. Saamelaiskäräjät on laatinut taustamuistiossaan Dnro 851/D.a.9./2020 sekä tämän lasunnon pykäläkohtaiset esitykset tarvittaviksi muutoksiksi. Saamelaiskäräjät pyytää ministeriötä ottamaan uudistuksen jatkovalmistelun pohjaksi Saamelaiskäräjien esitykset kaivoslain pykäläkohtaisiksi muutoksiksi, jotta uuden kaivolain säädökset tulevaisuudessa kykenisivät riittävästi takaamaan saamelaisille alkuperäiskansana perustuslaissa 17 §:n 3 momentissa sekä KP-sopimuksen 27 artiklassa turvattujen oikeuksien toteutumisen.

Saamelaiskäräjät on aiemmin esittänyt työ- ja elinkeinoministeriölle mm. riippumattoman, olemassa olevista virastoista sidonnaisuuksineen erillisen arviointi- ja valvontaelimen perustamista toteuttamaan kaivoslain mukaisissa lupaprosesseissa tehtävää vaikutusten arviointia sekä valvontaa. Tämän elimen tehtäviin kuuluisivat saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksia häiritsevien käyttömuotojen vaikutusten sekä ympäristövaikutusten arviointitehtävät sekä toiminnan valvonta (esim. ympäristölupien mukaiset valvontatehtävät sekä kaivoslain 16 luvun mukaiset valvontatehtävät) saamelaisten kotiseutualueella. Perustettavalla viranomaisella tulisi olla sekä ympäristöalan että saamelaiskulttuurin, mukaan lukien perinteisten elinkeinojen erityistä asiantuntemusta.

Toiminnan valvontaan on myös panostettava nykyistä enemmän. Lisäksi valvonnan on oltava kokonaisvaltaista toimintaa siten, että yhdellä valvovalla viranomaisella olisi kokonaisvastuu ja kokonaiskuva toiminnan eri ulottuvuuksien ja eri lakien mukaisuuden valvonnasta. Tämän kaltainen ratkaisu säästäisi lopulta kokonaisresursseja mutta mahdollistaisi samalla valvonnan laadun ja kattavuuden parantamisen. Asioiminen yhden valvovan viranomaisen kanssa on Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan ollut myös toiminnan harjoittajien toiveena. Lisäksi Tällainen malli yhden erillisen arviointi ja valvonta elimen perustamisesta saa kannatusta myös selvitysmies Pekka Vihervuoren selvityksessä.

Vihervuoren selvityksessä (s. 15, myös s. 91) todetaan, että

”Kaikkien osapuolten kannalta on olennaista, että kaivoslain ja ympäristölakien valvonta tapahtuu oikeasuhtaisesti, asiantuntevasti, tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Riskiperusteisuus on valvonnan tärkeä lähtökohta, kuten myös valvonnan yhdenmukaisuus maan eri alueilla samanlaisissa tilanteissa. Selvityshenkilön saamien selvitysten mukaan ympäristövalvonnan resurssit ja monipuolinen asiantuntemus ELY-keskuksissa ovat usean vuoden ajan jatkuvasti vähentyneet, jopa hallitsemattomalla tavalla. Valvonta on käytännössä paljolti toiminnanharjoittajien omavalvontaa, eikä satunnaisia tarkastuskäyntejä tämän täydennyksenä esimerkiksi jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi enää suoriteta, vaikka yksittäisiä merkittäviäkin laiminlyöntejä on ilmennyt. Tilanteeseen olisikin heti kiinnitettävä vakavaa huomiota.”

Lisäksi selvityksessä (s. 91) todetaan, että:

”Samaan kaivoshankkeeseen liittyy käytännössä usean eri lain mukaista valvontaa, eikä näiden välinen työnjako aina ole selvää.”

Vihervuoren selvityksessä esiintuotua ei ole tarkasteltu kaivoslain uudistuksessa, eikä muutoksia viranomaisten tehtäviin esitetä Vihervuoren suosituksesta (s. 91) huolimatta. Toisin kuin ympäristönsuojelu- ja vesilaeissa, jotka myös osaltaan säätelevät kaivoslain mukaista toimintaa, kaivoslaissa on poikkeuksellisesti osoitettu sekä vaikutustenarviointi, lupaharkinta että toiminnan valvonta yhdelle ja samalle viranomaiselle. Valvonnan riippumattomuuden vahvistamiseksi ja toisaalta kaivoslain mukaista toimintaa säätelevän säädöskokonaisuuden yhdenmukaistamiseksi vähintäänkin lupaharkinta ja valvonta tulisi eriyttää kahdelle eri viranomaiselle. Perustellumpaa olisi kuitenkin keskittää myös esimerkiksi 38 §:ssä tarkoitettu ennakollinen arviointi ennen luvan myöntämistä samalla taholle.

Ottaen huomioon, että kaivoslain nojalla luvittavalla toiminnalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, sekä nykyisen kaivosviranomaisen toimenkuva ja lupaharkinnassakin osoitettu asiantunteumuksen puute ympäristövaikutuksista, olisi perusteltua, että vaikutustenarviointi sekä valvonta siirrettäisiin ulkopuoliselle taholle, esimerkiksi ELY-keskuksille, mikäli Saamelaiskäräjien aiemmin esittämää uutta, erillistä virnaomaista ei aiota perustaa. Näin varmistettaisiin, että lainsäädännössä määritellyt ympäristönsuojelutavoitteet otettaisiin nykyistä paremmin huomioon toiminnan valvonnessa. ELY-keskusten tehtäviin kuuluu jo nykyisellään ”ympäristönsuojelu, alueiden käyttö, rakentamisen ohjaus, kulttuuriympäristön hoito, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja kestävä käyttö sekä vesivarojen käyttö ja hoito” (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 897/2009, 3 § 1 mom. 9 kohta) sekä ”valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa, tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoutta, ehkäistä ja torjua ympäristövahinkoja ja -haittoja, huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista sekä huolehtia ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta” (ibid., 3 § 2 mom. 3 kohta). Näin ollen ELY-keskuksilla olisi ainakin teoriassa nykyisten tehtäviensä perusteella saamelaiskulttuurin tuntemusta lukuun ottamassa kohtuulliset edellytykset suoriutua esitettyje valvonta ja arviointi tehtävien suorittamisesta.

Edellä viitattuun asiakokonaisuuteen liittyen Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan kaivosluvan, malminetsintäluvan ja kullanhuuhtontaluvan hakijalta itseltään tulisi myös jatkossa edellyttää perusteellista ja uskottavaa selvitystä toiminnan vaikutuksista saamelaisten oikeudelle harjoittaa kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan alueella. Lakiin nykyisellään sisältyvä malli vaikutusten arvioimisesta kaivosviranomaisen ja Saamelaiskäräjien yhteistyöllä on Saamelaiskäräjien näkökulmasta osoittautunut toimimattomaksi ratkaisuksi. Tästä syystä Saamelaiskäräjät esittää ympäristönsuojelulakiin sisältyvän logiikan mukaisen arviointimenettelyn käyttöönottoa myös kaivoslain 38 §:ssä tarkoitettujen vaikutusten arviointiin. Tämä tarkoittaa käytännössä pääasiallisen selvitysvastuun säätämistä kaivosviranomaisen ja Saamelaiskäräjien sijaan luvan hakijalle. Samalla vastuu sen osoittamisesta, ettei lupahakemuksessa tarkoitettu toiminnasta aiheudu laissa kiellettyä seurausta, on korostetusti määriteltävä luvan hakijalla. Tällöin toiminnan harjoittajan on jo lähtökohtaisesti ennen toiminnan aloittamista oltava nykyistä paremmin selvillä siitä, millaiseen toimintaympäristöön suunniteltu kaivutoiminta sijoittuu ja millaisia haittoja ja vaikutuksia toiminnasta aiheutuu muille alueen käyttäjille ja oikeudenomistajille. Nykyisellään tämän kaltainen tietämys on usein hakijoiden osalta varsin ohutta, eikä lupaviranomainen erityisesti kullanhuuhtonta lupien yhteydessä edellytä hakijalta asian konkreettista selvittämistä. Saamelaiskäräjille ja alueen paliskunnalle sekä alueen sijaitessa kolttaluonnot-alueella, kolttien kyläkokoukselle tulee lisäksi varata mahdollisuus hyväksyä tai perustellusta syystä hylätä selvitys ottamalla kantaa selvityksen sisältöön, riittävyteen, lopputulokseen ja oikeellisuuteen tai vaatia sitä korjattavaksi tai täydennettäväksi. Vastaavasti myös kaivoslain nykyisen 50 §:n säädöksiä on täsmennettävä edellä esitetyin tavoin.

Saamelaiskäräjien pykälä kohtaiset esitykset saamelaisten kannalta keskeisimpien kaivoslain säännösten kehittämiseksi näkyvät alla, lausunnon liitteenä olevan pykälävertailu tekstin oikeassa palkissa vihreällä korostettuna ja pykälät, joiden osalta saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisten neuvotteluiden yhteydessä on neuvoteltu ja päästy lopputulokseen, näkyvät edellä lausunnon pykäläkohtaisten huomioiden yhteydessä. Saamelaiskäräjät pyytää Työ- ja elinkeinoministeriötä ottamaan esitykset, joita ei tähän mennessä ole huomioitu, mukaan hallituksen esitykseen eduskunnalle uudeksi kaivoslaiksi.

Enontekiöllä 13.5.2022

Tuomas Aslak Juuso

Kalle Varis

Puheenjohtaja

lakimiessihteeri

Puheenjohtaja hyväksyi lausunnon kuultuaan hallitusta 13.5.2022

Liite pykäläkohtaiset esitykset vertailuna voimassa olevaan lakiin

Laki kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan
lisätään
kumotaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 § Lain tarkoitus	1 § Lain tarkoitus
<p>Tämän lain tarkoituksena on edistää kaivostoimintaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä. Lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset; 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema; 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön sekä luonnonvarojen säästävä käyttö. <p>Lain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.</p> <p>Lain tarkoituksena on lisäksi edistää kaivosten turvallisuutta sekä ehkäistä, vähentää ja torjua tässä laissa tarkoitettusta toiminnasta aiheutuvat haitat ja vahingot ja varmistaa haitan tai vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuus.</p> <p>Tässä laissa tarkoitettu toiminta sovitetaan yhteen saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana turvataan. Yhteensovittamisessa otetaan huomioon myös, mitä kolttalaissa (253/1995) säädetään kolttaväestön ja alueen elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien edistämisestä sekä kolttakulttuurin ylläpitämisestä ja edistämisestä.</p>	<p><i>Tämän lain tarkoituksena on edistää sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää malminetsintää ja kaivostoimintaa, ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö. Lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset; 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema; 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön, <i>luonnon monimuotoisuuteen</i> sekä luonnonvarojen <i>kestävä</i> käyttö. 4) <i>Saamelaiskäräjistä annetun asetuksen 22/12/1995/1727 2 §:n tarkoittamalla saamelaisten kotiseutualueella toiminnan vaikutukset saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan.</i> <p>Lain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.</p> <p>Lain tarkoituksena on lisäksi edistää kaivosten turvallisuutta sekä ehkäistä, vähentää ja torjua tässä laissa tarkoitettusta toiminnasta aiheutuvat haitat ja vahingot ja varmistaa haitan tai vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuus.</p> <p>Tässä laissa tarkoitettu toiminta sovitetaan yhteen saamelaiskäräjistä annetussa laissa</p>

<p>4 § Viranomaiset ja niiden tehtävät Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii tässä laissa tarkoitettuna <i>kaivosviranomaisena</i>.</p> <p>Kaivosviranomainen valvoo tämän lain noudattamista sekä hoitaa muut tässä laissa säädetty tehtävät.</p> <p>Valtioneuvoston ja kaivosviranomaisen lupa-toimivallasta säädetään 33 §:ssä.</p> <p>5 § Määritelmät</p> <p>Tässä laissa tarkoitetaan:</p> <p>1) <i>malminetsinnällä</i> kaivosmineraaleja sisältävän esiintymän paikallistamiseen ja tutkimiseen käytettäviä geologisia, geofysikaalisia ja geokemiallisia tutkimuksia sekä näytteenottoa esiintymän koon ja laadun selvittämiseksi;</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">6 § Yleiset periaatteet</p>	<p>(974/1995) tarkoitetulla saamelaisten kotiseutu-alueella siten, että saamelaisten oikeudet alkupe- räiskansana turvataan. Yhteensovittamisessa otetaan huomioon myös, mitä kolttalaissa (253/1995) säädetään kolttaväestön ja -alueen elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien edistämisestä sekä kolttakulttuurin ylläpitämisestä ja edistämisestä.</p> <p>4 § Viranomaiset ja niiden tehtävät <i>(Kompromissiesitys, mikäli SaKän esittämä erillinen elin ei toteudu)</i> Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii tässä laissa tarkoitettuna kaivosviranomaisena.</p> <p><i>[Ympäristönsuojelulain 23 §:ssä säädetty valtion valvontaviranomainen (ELY)]</i> valvoo tämän lain noudattamista sekä hoitaa muut tässä laissa säädetty tehtävät.</p> <p>Valtioneuvoston ja kaivosviranomaisen lupa-toimivallasta säädetään 33 §:ssä.</p> <p>5 § Määritelmät</p> <p>Tässä laissa tarkoitetaan:</p> <p>1) malminetsinnällä <i>kaivosviranomaisen myöntämän luvan nojalla tapahtuvaa</i> kaivosmineraaleja sisältävän esiintymän paikallistamiseen ja tutkimiseen käytettäviä geologisia, geofysikaalisia ja geokemiallisia tutkimuksia sekä näytteenottoa esiintymän koon ja laadun selvittämiseksi;</p> <p><i>(Uusi kohta 2)</i> 2) etsintätyöllä jokamiehenoikeuden nojalla suoritettavia sellaisia geologisia mittauksia ja havaintoja sekä vähäistä näytteenottoa, jonka toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa, haittaa tai häiriötä.</p> <p><i>uusi kohta x</i> saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjistä annetun asetuksen 22/12/1995/ 1727 2 §:n tarkoittama aluetta</p> <p style="text-align: center;">6 § Yleiset periaatteet</p> <p>Tässä laissa tarkoitettussa toiminnassa on periaatteenä, että:</p>
---	---

Tässä laissa tarkoitettussa toiminnassa on periaatteenä, että:

- 1) käytävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset;
- 2) toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on riittävä selvyyys;
- 3) toiminnan turvallisuudesta huolehditaan tarpeellisilla toimenpiteillä ja tällöin otetaan huomioon tekniikan kehittyminen;
- 4) niin pitkälle kuin mahdollista:
 - a) estetään vahingot ja toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset;
 - b) poistetaan käytöstä haitallisia vaikutuksia aiheuttavat toiminnot tai, jos tämä ei ole mahdollista, korvataan ne vähemmän haitallisilla;
 - c) varaudutaan häiriö- ja vaaratilanteisiin;

(uusi alakohta)

- 5) toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot korvataan.

7 § Etsintätyö

Jokaisella on toisenkin alueella oikeus kaivosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä (etsintätyö).

Etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä:

- 1) hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitetulla hautausmaalla eikä yksityiseen hautaan kuuluvalla alueella eikä 50 metriä näitä lähempänä;
- 2) puolustusvoimien käytössä olevalla alueella tai sellaisella Rajavartiolaitoksen hallitsemalla alueella,

- 1) käytävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset;
- 2) toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on riittävä selvyyys;
- 3) toiminnan turvallisuudesta huolehditaan tarpeellisilla toimenpiteillä ja tällöin otetaan huomioon tekniikan kehittyminen;

4) toiminnasta yleisesti ja yhteiskunnallisesti saatavat hyödyt ovat selvästi suuremmat kuin toiminnasta eri tahoille aiheutuvat haitat;

Mikäli edellä 1-4 kohdissa todetut edellytykset eivät täyty, ei tämän lain mukaista lupaa voida myöntää.

4) niin pitkälle kuin mahdollista:

- a) estetään vahingot ja toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset;
- b) poistetaan käytöstä haitallisia vaikutuksia aiheuttavat toiminnot tai, jos tämä ei ole mahdollista, korvataan ne vähemmän haitallisilla;
- c) varaudutaan häiriö- ja vaaratilanteisiin;

d) varmistetaan, että kaivostoiminnan kaikissa vaiheissa hyödynnetään kaikki alueen tavatut kaivosmineraalit, jotka ovat teknistaloudellisesti hyödynnettävissä ja järjestetään myös muiden kaivosmineraalien hallinta asianmukaisesti;

- 5) toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot korvataan täysimääräisesti vahingon kärsijöille.

7 § Etsintätyö

Jokaisella on toisenkin alueella oikeus kaivosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä (etsintätyö).

Etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä:

- 1) hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitetulla hautausmaalla eikä yksityiseen hautaan kuuluvalla alueella eikä 50 metriä näitä lähempänä;
- 2) puolustusvoimien käytössä olevalla alueella tai sellaisella Rajavartiolaitoksen hallitsemalla alueella, jossa liikkumista on rajoitettu tai se on kielletty, taikka 100 metriä lähempänä tällaista aluetta;

<p>jossa liikkumista on rajoitettu tai se on kielletty, taikka 100 metriä lähempänä tällaista aluetta;</p> <p>3) alueella, jolla liikkumista on rajoitettu tai jolle sivullisilta on pääsy kielletty;</p> <p>4) yleisessä käytössä olevalla liikenne- ja kuluväylällä;</p> <p>5) 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu;</p> <p>6) puutarhatalouden käytössä olevalla alueella;</p> <p>7) 50 metriä lähempänä yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa;</p> <p>8) muulla 1–7 kohtaa vastaavalla erityiseen käyttöön otetulla alueella.</p> <p>Etsintätyötä saa kuitenkin tehdä 2 momentin 2–8 kohdassa tarkoitettulla alueella asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella.</p>	<p>3) alueella, jolla liikkumista on rajoitettu tai jolle sivullisilta on pääsy kielletty;</p> <p>4) yleisessä käytössä olevalla liikenne- ja kuluväylällä;</p> <p>5) 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu;</p> <p>6) viljelykseen soveltuvalla pellolla, jollaiseksi luetaan käytössä oleva maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien viljelyala, hoidettu viljelemätön pelto sekä kasvimaat;</p> <p>1. 50 metriä lähempänä yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa;</p> <p>2.) 150 metriä lähempänä muinaismuistoa tai kulttuuriperinnöllisesti arvokasta kohdetta tai tiedossa olevaa pyhää paikkaa;</p> <p>9) muulla 1–7 kohtaa vastaavalla erityiseen käyttöön otetulla alueella.</p> <p>Etsintätyötä saa kuitenkin tehdä 2 momentin 2–8 kohdassa tarkoitettulla alueella erityisen painavin perustein asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella.</p> <p>8 § Ilmoitus etsintätyöhön liittyvästä näytteenotosta</p> <p>Etsintätyöstä vastaavan on ennen 7 §:ssä tarkoitettua näytteenoton aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus etsintätyön kohteena olevaan alueeseen (etsintäalue) kuuluvan kiinteistön omistajalle ja [muille oikeuden]haltijalle, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea.</p> <p>Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella alueen paliskunnalle.</p> <p>9 § Malminetsinnän luvanvaraisuus</p> <p>Malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (<i>malminetsintälupa</i>), jos malminetsintää ei voida toteuttaa 7 §:n mukaan etsintätyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan.</p>
---	---

<p>11 § Malminetsintä luvan nojalla</p> <p>Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.</p> <p>Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle; 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle; 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa; 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista; 5) merkittävää maisemallista haittaa. 	<p>Lisäksi malminetsintää varten vaaditaan asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumus, kun kyseessä on maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu katualue tai tori, maantielaisissa (503/2005) tarkoitettu maantien tiealue, ilmailulaissa (1194/2009) tarkoitettu lentopaikka ja muu ilmailua palveleva alue, ratalaissa (110/2007) tarkoitettu rautatiealue, yleistä liikennettä varten käytetty kanava tai muu vastaava liikennealue taikka 30 metriä lähempänä mainittuja liikennealueita sijaitseva alue, jollei mainituissa tai muussa laissa säädetä tai sen nojalla määrätä tätä leveämpää suoja-aluetta. Malminetsintäalueen sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle, vaaditaan lisäksi Saamelaiskäräjien suostumus, sekä kolttalaissa tarkoitettulle koltta-alueelle, Kolttien kyläkokouksen suostumus.</p> <p>11 § Malminetsintä luvan nojalla</p> <p>Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.</p> <p>Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle; 2) vähäistä suurempaa haittaa muulle elinkeinotoiminnalle; 3) vähäistä suurempia muutoksia luonnonolosuhteissa; 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien vahingoittumista; 5) vähäistä suurempaa maisemallista haittaa; 6) haittaa saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana harjoittaa kieltään, kulttuuriaan sekä perinteisiä elinkeinojaan. 7) muinaismuistojen, eikä kulttuuri- tai rakennusperinnön vahingoittumista.
--	---

12 §

Ilmoitus malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, poronhoitolaissa säädetyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella (*erityinen poronhoitoalue*) asianomaisille paliskunnille ja kolttalaissa tarkoitettulla koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille sen mukaan kuin malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään.

(uusi momentti)

Tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Malminetsintäalueen jälkitoimenpiteet

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan;
- 2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen

12 §

Ilmoitus malminetsinnästä, malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja kolttalaissa tarkoitettulla koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille sen mukaan kuin malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään.

Mikäli malminetsintää toteutetaan 9 §:ssä tarkoitettulla kiinteistön omistajan suostumuksella, on malminetsinnästä vastaavan ennen 9 §:ssä tarkoitettua malminetsinnän aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus malminetsinnästä kaivosviranomaiselle.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Malminetsintäalueen jälkitoimenpiteet

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan;
- 2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteet on saatettu loppuun.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, erityisellä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille ja koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

18 § Kaivosluvan haltijan velvollisuudet

Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

- 1) kaivostoiminnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta;
- 3) louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta;
- 4) kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistystä ei vaaranneta tai vaikeuteta.

(uusi kohta)

(uusi kohta)

(uusi kohta)

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista sekä ilmoittamaan, jos tiedot mineraalivarannoista muuttuvat olennaisesti. Tarkempia säännöksiä kaivosviranomaiselle toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

18 § Kaivosluvan haltijan velvollisuudet

Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

- 1) kaivostoiminnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) kaivostoiminnasta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle;
- 3) louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta;
- 4) kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistystä ei vaaranneta tai vaikeuteta.
- 5) kaivostoiminnasta ei aiheudu vesipuitedirektiivissa kiellettyjä haittoja vesistöille ja kalastolle;
- 6) kaivostoiminnasta aiheutuvia vahingollisia ympäristövaikutuksia vältetään, ja viime kädessä minimoidaan ja korvataan;
- 7) kaivostoiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan;
- 8) kaivostoiminnalla ei aiheuteta muinaismuistojen, eikä kulttuuri- tai rakennusperinnön vahingoittumista;
- 9) niin pitkälle kuin mahdollista kaivostoiminnan suunnittelussa huomioidaan kaivoksen vaiheittaisen sulkemisen mahdollisuus;
- 10) kaivoksen sulkemiseen liittyvät toimenpiteet toteutetaan siten, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle tai huomattavia vähäistä suurempia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista sekä ilmoittamaan, jos tiedot mineraalivarannoista [tai 1 momentin alakohdissa tarkoitetuissa seikoissa] muuttuvat olennaisesti. Tarkempia säännöksiä

<p>24 § Kullanhuuhtojen velvollisuudet</p> <p>Kullanhuuhdonta on rajoitettava 23 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin.</p> <p>Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiireille.</p> <p>Kullanhuuhtojan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.</p>	<p>kaivosviranomaiselle toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p> <p>24 § Kullanhuuhdontaluvan haltijan velvollisuudet</p> <p>Kullanhuuhdonta on rajoitettava 23 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin.</p> <p>Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville muinaismuistoille tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiireille, muille vastaaville kohteille tai poronhoidon rakenteille ja porojen kuljetusreiteille.</p> <p>Kullanhuuhtojan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu. Mikäli haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia kuitenkin aiheutuu, ne korvataan täysimääräisesti vahingon kärsijöille.</p> <p>Kullanhuuhdontaluvan haltija on lisäksi velvollinen huolehtimaan siitä, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kullanhuuhdonnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle; 2) kullanhuuhdonnasta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle; 3) kullanhuuhdonnasta ei aiheudu vesipuitedirektiivissä kiellettyjä haittoja vesistöille ja kalastolle; 4) kullanhuuhdonnalla ei aiheuteta haittaa saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan; <p>27 § Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä</p> <p>Kullanhuuhtojan on ilmoitettava kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa.</p>
---	---

27 §

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhtojen on ilmoitettava kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, erityisellä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille ja kolttaluueella kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

30 §

Kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastus

Saatuaan 29 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Jos kullanhuuhtoja laiminlyö mainitun ilmoitusvelvollisuuden, voi kaivosviranomaisen omasta aloitteesta käynnistää lopputarkastuksen.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta kullanhuuhtojalle ja alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, kolttaluueella kolttien kyläkokoukselle ja erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille.

(uusi pykälä)

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja kolttaluueella kolttien kyläkokoukselle.

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

30 §

Kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastus

Saatuaan 29 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Jos kullanhuuhtoja laiminlyö mainitun ilmoitusvelvollisuuden, voi kaivosviranomaisen omasta aloitteesta käynnistää lopputarkastuksen.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta kullanhuuhtojalle ja alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, kolttaluueella kolttien kyläkokoukselle ja *poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.*

31 a §

Hakijan neuvonta

Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;

2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräajasta;

3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asian hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muita hankkeen viranomaiskäsitelyissä toimivaltaisia viranomaisia.

Neuvonta on maksutonta.

34 § Lupahakemus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle.

<p>34 § Lupahakemus</p> <p>Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle.</p> <p>Lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hakijasta sekä hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa; 2) hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta sekä alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta; 3) niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea (<i>asianosainen</i>); 4) toiminnan edellytyksistä: <ol style="list-style-type: none"> a) erityisesti alustava arvio alueella olevista kaivos-mineraaleista ja mihin arvio perustuu, kun kyse on malminetsintälupahakemuksesta; b) erityisesti esiintymän hyödyntämiskelpoisuudesta, kun kyse on kaivoslupahakemuksesta; 5) toimintaa koskevista suunnitelmista; 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus; selvitystä ei kuitenkaan vaadita siltä osin kuin vaaditut tiedot sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen; 7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä. <p>Lupahakemukseen on liitettävä:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitettyjen tietojen sekä säädettyjen vaatimusten huomioon ottaminen; 2) tarvittaessa selvitys luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arviointia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain (468/1994) mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus; 	<p>Lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hankkeen hyödyistä ja siitä aiheutuvista haitoista, sekä: 2) hakijasta sekä hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa, mukaan lukien hakijan hakemat tai voimassaolevat muut vastaavat luvat; 3) hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta, muista alueen käyttäjistä tai oikeudenhaltijoista (asianosaisista) sekä alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta; (<i>on syytä hallituksen esityksen perusteluissa tarkemmin avata, eli saamelaisten kotiseutualueella tulee käytännössä olla selvitys alueen perinteisestä käytöstä saamelaiskulttuurille/kulttuuriperinnöstä/muinaisjäännöksistä/maisema-arvoista/veden ja ympäristön laadusta/kalastosta/riistasta. (selvilläolovelvollisuus aluetta koskevan luonto- ja muun tiedon osalta kattavasti))</i> 4) hankkeesta asianosaisille sekä yleiselle ja yksityiselle eduille aiheutuvat haitat ja niiden vähentämiseksi tehtävät toimenpiteet; 5) toiminnan vesistö- ja kalastovaikutuksista, jäteveden puhdistamisratkaisusta ja vesistöön laskettavan jäteveden ominaisuuksista huomioiden vesipuitedirektiivin vaatimukset 4) toiminnan edellytyksistä: <ol style="list-style-type: none"> a) erityisesti alustava arvio alueella olevista kaivos-mineraaleista ja mihin arvio perustuu, kun kyse on malminetsintälupahakemuksesta; b) erityisesti esiintymän hyödyntämiskelpoisuudesta, kun kyse on kaivoslupahakemuksesta; 5) toimintaa koskevista suunnitelmista; 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus; selvitystä ei kuitenkaan vaadita siltä osin kuin vaaditut tiedot sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen;
---	---

<p>3) tiivistelmä hakemuksessa ja sen liitteissä esite-tyistä tiedoista.</p> <p>Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdantalupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.</p> <p>Kaivoslupahakemuksessa on vaadittava kaivoksen apualueeksi tarkoitettuun alueeseen rajoitettua käyttö- tai muuta oikeutta. Jos kullanhuuhdonta-alueella on välttämätöntä saada oikeus poiketa 26 §:n 1 momentissa säädetystä rakentamiskiellosta, on sitä vaadittava kullanhuuhdantalupahakemuksessa.</p> <p>Tarkempia säännöksiä lupahakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p>	<p>7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.</p> <p>Lupahakemukseen on liitettävä:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitettyjen tietojen sekä säädettyjen vaatimusten huomioon ottaminen; 2) tarvittaessa selvitys luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arvioinnista ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä hanketta varten haetut tai sille myönnetty ympäristönsuojelu- ja vesilakien nojalla myönnettyt luvat; <p>3) tiivistelmä hakemuksessa ja sen liitteissä esite-tyistä tiedoista.</p> <p>4) Saamelaisten kotiseutualueella selvitys hankkeen vaikutuksista saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan;</p> <p>Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdantalupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.</p> <p>Kaivoslupahakemuksessa on vaadittava kaivoksen apualueeksi tarkoitettuun alueeseen rajoitettua käyttö- tai muuta oikeutta. Jos kullanhuuhdonta-alueella on välttämätöntä saada oikeus poiketa 26 §:n 1 momentissa säädetystä rakentamiskiellosta, on sitä vaadittava kullanhuuhdantalupahakemuksessa.</p> <p>Tarkempia säännöksiä lupahakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p> <p style="text-align: center;">36 § Lupahakemuksen täydentäminen</p> <p>Lupahakemuksen täydentämisestä säädetään hallin- tolain (434/2003) 22 ja 33 §:ssä.</p> <p><i>Jos asiaa käsiteltäessä kaivosviranomaisella ilmenee tarve pyytää hakijalta asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä, tätä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä ja millä perusteella niiden esittäminen on tarpeen.</i></p>
--	---

Lupahakemuksen täydentämisestä säädetään hallintolain (434/2003) 22 ja 33 §:ssä.

(uusi momentti)

38 §

Asian selvittäminen saamelaisten kotiseutualueella, kolttalaueella ja erityisellä poronhoitoalueella

Lupaviranomaisen tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa malminetsintäluvan, kaivosluvan tai kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tällöin on otettava huomioon:

- 1) hakemuksessa tarkoitetun alueen läheisyydessä voimassa olevat vastaavat luvat;
- 2) mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee;
- 3) muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaisia saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella toteutettavia hankkeita, joilla on huomattava merkitys saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana.

Lupaviranomaisen tulee kolttalaueella pyytää lausunto kolttien kyläkokoukselta luvan mukaisesta toiminnasta kolttien elinkeinoille ja elinolosuhteille aiheutuvien vaikutusten selvittämiseksi. Lausuntomenettelystä säädetään kolttalain 56 §:ssä.

Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen, kolttaneuvoston, asianomaisten paliskuntien, hakijan,

38 §

Asian selvittäminen saamelaisten kotiseutualueella, kolttalaueella ja erityisellä poronhoitoalueella

Luvan hakijan tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä kaivosviranomaisen, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen sekä muiden asianosaisten kanssa malminetsintäluvan, kaivosluvan tai kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Ennen selvityksen hyväksymistä kaivosviranomaisen on varattava Saamelaiskäräjille sekä alueen paliskunnalle mahdollisuus ottaa kantaa selvityksen sisältöön sekä siihen, voidaanko selvitystä sekä siinä esitettyjä johtopäätöksiä pitää lupahakemuksessa tarkoitettuun toimintaan nähden riittävinä ja oikeina sekä perustellusta syystä vaatia täydennyksiä tai korjauksia selvitykseen.

Selvityksestä on käytävä ilmi ja siinä on otettava huomioon:

1) Hakemuksessa tarkoitetun toiminnan tiedossa olevat tai todennäköiset vaikutukset saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää alueella kieltään ja kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan

2) hakemuksessa tarkoitetun alueen läheisyydessä voimassa olevat vastaavat luvat;

3) mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee;

4) muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä.

Selvityksen sisältö ja laajuus on joka tapauksessa oltava sellainen, että selvityksen perusteella voidaan perustellusti ratkaista se, olisiko kyseessä olevalla alueella luvan myöntämisestä huolimatta mahdol-

alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteismetsien edustajat. Neuvotteluelvoitteesta säädetään lisäksi saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä ja poronhoitolain 53 §:ssä.

lista edelleen ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria sekä harjoittaa saamelaisten perinteisiä elinkeinoja.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaisia saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella toteutettavia hankkeita, joilla on vaikutuksia saamelaisten oikeuksien kannalta alkuperäiskansana.

Lupaviranomaisen tulee kolttala-alueella pyytää lausunto kolttien kyläkokoukselta luvan mukaisesta toiminnasta kolttien elinkeinoille ja elinolosuhteille aiheutuvien vaikutusten selvittämiseksi. Lausuntomenettelystä säädetään kolttalain 56 §:ssä.

Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen, kolttaneuvoston, asianomaisten paliskuntien, hakijan, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteismetsien edustajat. Neuvotteluelvoitteesta säädetään lisäksi saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä ja poronhoitolain 53 §:ssä.

38a §

Neuvotteluvollisuus saamelaisten kotiseutualueella

Kaivosviranomaisen on järjestettävä Saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n tarkoittamat neuvottelut Saamelaiskäräjien kanssa, kun kaivosviranomaisen käsiteltävänä on saamelaisten kotiseutualueelle sijoitettava, tai vaikutuksiltaan sinne ulottuva hakemus kaivosluvan, malminetsintäluvan tai koneellisen kullanhuhdontaluvan myöntämiseksi. Neuvotteluiden tarkoituksena on hankkia Saamelaiskäräjien antama, oikeisiin, oikea-aikaisiin ja riittäviin tietoihin perustuva ennakkosuostumus lupahakemuksen mukaiselle hankkeelle.

Hyvissä ajoin ennen neuvotteluita, kaivosviranomaisen on toimitettava Saamelaiskäräjille riittävät tiedot hakemuksista ja siinä tarkoitetun toiminnan arvioituista vaikutuksista.

<p>40 § Lupahakemuksesta tiedottaminen</p> <p>Lupaviranomaisen on tiedotettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan ilmoitustaulullaan sekä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuuluttamisesta säädetään muutoin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925).</p> <p style="text-align: center;">44 § Varausilmoitus</p> <p>Varausilmoitus on toimitettava kaivosviranomaiselle. Ilmoituksessa on esitettävä tarpeellinen ja luotettava selvitys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) varaajasta; 2) alueesta, jota etuoikeuden varaus koskee (<i>varaus-alue</i>); 3) tutkimussuunnitelman laadinnasta ja muista malminetsintälupahakemusta valmistelevista toimenpiteistä sekä niiden aikataulusta. <p style="text-align: center;"><i>(uusi momentti)</i></p> <p>Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.</p> <p>Tarkempia säännöksiä varausilmoituksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p>	<p>40 § Lupahakemuksesta tiedottaminen</p> <p>Lupaviranomaisen on tiedotettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa, kullanhuuhdontalupaa tai aluevarausta koskevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan ilmoitustaulullaan sekä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuuluttamisesta säädetään muutoin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925). Saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvien hankkeiden kuulutuksissa on lisäksi noudatettava saamen kielilakia.</p> <p style="text-align: center;">44 § Varausilmoitus</p> <p>Varausilmoitus on toimitettava kaivosviranomaiselle. Ilmoituksessa on esitettävä tarpeellinen ja luotettava selvitys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) varaajasta; 2) alueesta, jota etuoikeuden varaus koskee (<i>varaus-alue</i>); 3) tutkimussuunnitelman laadinnasta ja muista malminetsintälupahakemusta valmistelevista toimenpiteistä sekä niiden aikataulusta. <p style="text-align: center;"><i>Varausalueesta on rajattava 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetut alueet.</i></p> <p>Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.</p> <p>Tarkempia säännöksiä varausilmoituksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p>
<p>45 § Lupaharkinnan perusteet</p> <p>Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdonta-lupa myönnetään, jos hakija osoittaa, että tässä laissa</p>	<p>45 § Lupaharkinnan perusteet</p> <p>Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdonta-lupa voidaan myöntää jos hakija osoittaa, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämisestä yksin tai yhdessä</p>

säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiseksi ole tässä laissa säädettyä estettä. Lupa voidaan kuitenkin tässä laissa säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdantaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdantalupaa ei saa myöntää:

- 1) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 2) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;
- 4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle ennen kuin kaksi vuotta on kulunut kaivostoiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;
- 5) alueelle, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen tai josta on tehty varausilmoitus 44 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 6) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista;
- 7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä, jollei luvan myöntämiseksi ole erityistä syytä;

(uusi kohta)

- 8) jos on painavia perusteita epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta taikka hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

47 §

Kaivosluvan myöntämisen edellytykset

saman alueen vastaavien lupien tai alueen muun maankäytön kanssa aiheudu tässä laissa tai muualla laissa säädettyä estettä. Luvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on merkittävä verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituvaan haittaan, vahinkoon edunmenetykseen tai riskiin tällaisen seurauksen syntymisestä.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdantaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdantalupaa ei saa myöntää:

- 1) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 2) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;
- 4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle ennen kuin kaksi vuotta on kulunut kaivostoiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;
- 5) alueelle, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen tai josta on tehty varausilmoitus 44 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 6) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista;
- 7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä, jollei luvan myöntämiseksi ole erityistä syytä;

8) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;

3. jos on painavia perusteita epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta taikka hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt *tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön* perustuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Esiintymän tulee olla kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan hyödyntämiskelpoinen.

Kaivosalue ja kaivoksen apualue eivät saa sijaita alueella, jolle ei 46 §:n 1 momentin 1–5 kohdan mukaan voida myöntää malminetsintälupaa eikä kullanhuhdentalupaa.

(uusi momentti)

Kaivoslupa voidaan kuitenkin myöntää 46 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettusta esteestä huolimatta, jos:

- 1) 46 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät; tai
- 2) kaivosalue ei muutoin ole mahdollista 19 §:n mukaisesti toteuttaa ja kyseinen alue ei ole 7 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa taikka 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu alue.

Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

48 §

Kaivosluvan myöntämisen esteet

Kaivoslupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Vaikka kaivosluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää, jos kaivostoiminta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia tai heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksin poistaa.

4. lain, asetuksen tai valtion maiden haltijana Metsähallituksen päätöksen nojalla suojellulle alueelle tai erämaalain tarkoittamalle erämaa-alueelle eikä alueelle, jonka suojelua koskeva päätös, laki tai asetus on vireillä.

47 §

Kaivosluvan myöntämisen edellytykset

Esiintymän tulee olla kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan hyödyntämiskelpoinen.

Kaivosalue ja kaivoksen apualue eivät saa sijaita alueella, jolle ei 46 §:n 1 momentin 1–5 kohdan mukaan voida myöntää malminetsintälupaa eikä kullanhuhdentalupaa.

Hakijalla tulee olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset.

Kaivoslupa voidaan kuitenkin myöntää 46 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettusta esteestä huolimatta, jos:

- 1) 46 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät; tai
- 2) kaivosalue ei muutoin ole mahdollista 19 §:n mukaisesti toteuttaa ja kyseinen alue ei ole 7 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa taikka 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu alue.

Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. **Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asema-kaavaan.**

48 §

Kaivosluvan myöntämisen esteet

Kaivoslupaa ei saa myöntää,

jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole **käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä** tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt **tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön** perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

<p>50 § Luvan myöntämisen esteet saamelaisten kotiseutualueella, kolttaluodeella ja erityisellä poronhoitoalueella</p> <p>Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa ei saa myöntää, jos luvan mukainen toiminta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria; 2) heikentäisi olennaisesti kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja kolttaluodeella; 3) aiheuttaisi erityisellä poronhoitoalueella huomattavaa haittaa poronhoidolle. <p>Lupa voidaan kuitenkin myöntää 1 momentissa tarkoitettusta esteestä huolimatta, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksin</p>	<p>jos hakemusalue kokonaan tai osittain sijoittuu lain, asetuksen tai valtion maiden haltijana Metsähallituksen päätöksen nojalla suojellulle alueelle tai erämaailain tarkoittamalle erämaa-alueelle tai alueelle, jonka suojelua koskeva päätös, laki tai asetus on voimassa.</p> <p>Vaikka kaivosluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiseksi ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää, jos kaivostuominta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia taikka heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksin poistaa.</p> <p>50 § <i>Luvan myöntämisen esteet saamelaisten kotiseutualueella, kolttaluodeella ja erityisellä poronhoitoalueella</i></p> <p><i>Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa ei saa myöntää, mikäli luvan hakija ei edellä 38 §:n tarkoittamassa selvityksessään ole osoittanut, ettei luvan mukaisesta toiminnasta aiheudu vähäistä suurempaa haittaa saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan.</i></p> <p><i>Lupaa ei myöskään saa myöntää, mikäli luvan mukainen toiminta yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan vähäistä suuremmissa määrin heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria;</i> <i>2) Saamelaiskäräjien tai kolttien kyläkokouksen käsityksen mukaan vähäistä suuremmissa määrin heikentäisi kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja kolttaluodeella;</i> <i>3) alueen paliskunnan tai Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan aiheuttaisi erityisellä poronhoitoalueella vähäistä suurempaa haittaa poronhoidolle.</i> <p><i>saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvaa, tai vaikutuksiltaan sinne ulottuvaa kaivoslupaa tai malminetsintälupaa ei myöskään saa myöntää ellei Saamelaiskäräjät ole myöntänyt hankeelle edellä 38 a §:ssä tarkoitettua ennakkosuostumusta.</i></p>
---	---

51 §

Malminetsintäluvassa annettavat määräykset

Malminetsintäluvassa on määrättävä malminetsintäalueen sijainti ja rajat.

Malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmistä;
- 2) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 3) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperänsä saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 4) tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 7) velvollisuudesta ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle;
- 8) malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;

(uusi kohta)

10) muista malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

11) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Lupa voidaan kuitenkin myöntää 1 momentissa tarkoitettuun esteestä huolimatta, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksin.

51 §

Malminetsintäluvassa annettavat määräykset

Malminetsintäluvassa on määrättävä malminetsintäalueen sijainti ja rajat.

Malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmistä;
- 2) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 3) alueen sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella luvan mukaisesti toiminnasta huolimatta kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 4) tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 7) velvollisuudesta ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle;
- 8) malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;

10) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, vähäistä suurempaa haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien vahingoittumista tai vähäistä suurempaa maisemallista haittaa;

11) muista malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi,

(uusi momentti)

52 §

Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on määrättävä muodostettavan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja rajat ottaen huomioon, mitä 19 ja 47 §:ssä säädetään, sekä kaivoksen apualueetta koskevien käyttö- ja muiden erityisten oikeuksien sisältö. Lupaviranomainen voi tehdä hakemuksessa esitettyyn kaivosalueeseen tai kaivoksen apualueeseen sellaisia sijaintia ja rajoja koskevia muutoksia, jotka ovat tämän lain säännökset huomioon ottaen tarpeellisia.

Kaivosluvassa tulee asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa **tai muualla laissa** kiellettyä seurausta;

12) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Tarkempia säännöksiä malminetsintäluvassa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

52 §

Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on määrättävä muodostettavan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja rajat ottaen huomioon, mitä 19 ja 47 §:ssä säädetään, sekä kaivoksen apualueetta koskevien käyttö- ja muiden erityisten oikeuksien sisältö. Lupaviranomainen voi tehdä hakemuksessa esitettyyn kaivosalueeseen tai kaivoksen apualueeseen sellaisia sijaintia ja rajoja koskevia muutoksia, jotka ovat tämän lain säännökset huomioon ottaen tarpeellisia.

Kaivosluvassa tulee asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 5) **alueen sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella luvan mukaisesti toiminnasta huolimatta kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;**
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;

<p>8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;</p> <p>9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.</p> <p><i>(uusi kohta)</i></p> <p><i>(uusi kohta)</i></p> <p><i>(uusi kohta)</i></p> <p><i>(uusi momentti)</i></p> <p style="text-align: center;"><u>54 §</u></p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset</p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa on määrättävä kullanhuuhdonta-alueen sijainti ja rajat.</p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kullanhuuhdonnan ajankohdista ja menetelmistä; 2) kullanhuuhdonta-alueen kunnossapidosta; 3) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella; 4) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella; 5) kullanhuuhdonta koskevasta selvitysvelvollisuudesta; 6) jälkitoimenpiteistä; 7) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta; 8) vakuudesta 10 luvun mukaisesti; 9) muista kullanhuuhdonta ja kullanhuuhdonta-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta; 	<p>7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimitamiseen asetettavasta määräajasta;</p> <p>8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa tai muualla laissa kiellettyä seurausta;</p> <p>9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.;</p> <p><i>10) puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista sekä alueen muusta ennallistamisesta kaivostoiminnan aikana;</i></p> <p><i>11) toimenpiteistä, joilla estetään vähäistä suurempien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen;</i></p> <p><i>12) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen heikentyminen.</i></p> <p><i>Tarkempia säännöksiä kaivosluvassa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</i></p> <p style="text-align: center;"><u>54 §</u></p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset</p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa on määrättävä kullanhuuhdonta-alueen sijainti ja rajat.</p> <p>Kullanhuuhdontaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kullanhuuhdonnan ajankohdista ja menetelmistä; 2) kullanhuuhdonta-alueen kunnossapidosta; 3) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella; 4) alueen sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella luvan mukaisesti toiminnasta huolimatta kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella; 5) kullanhuuhdonta koskevasta selvitysvelvollisuudesta; 6) jälkitoimenpiteistä ja alueen ennallistamisesta toiminnan aikana ja sen päättyessä; 7) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta; 8) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;
--	---

10) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

(uusi momentti)

(uusi pykälä)

56 §

Lupapäätöksen sisältö

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa sekä kaivosaluelunastuslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, päätökseen on sisällytettävä yhteysviranomaisen tekemä perusteltu päätelmä. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointiselostus, perusteltu päätelmä ja mahdolliset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettut, valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat on otettu huomioon.

(uusi momentti)

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

9) muista kullanhuuhdonta- ja kullanhuuhdonta-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa **tai muualla laissa** kiellettyä seurausta;

10) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Tarkempia säännöksiä kullanhuuhdonta-alueissa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

55 a §

Varauspäätöksen sisältö

Varausta koskevassa päätöksessä on selostettava varauksen tarkoitus ja vaikutukset.

Varauspäätöksessä on vahvistettava varausalueen sijainti ja rajat. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että vahvistettava varausalue ei sijaitse 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetuilla alueilla eikä lain, asetuksen tai valtion maiden haltijana Metsähallituksen päätöksen nojalla suojellulla alueella tai erämaailain tarkoittamalla erämaa-alueella tai alueella, jonka suojelua koskeva päätös, laki tai asetus on vireillä.

Päätöksessä on ilmoitettava varauspäätöksen voimassaoloaika ja siitä on käytävä ilmi voimassaoloaika koskeva harkinta. Päätöksessä on otettava kantaa kaivoslain 55 §:ssä säädettyihin varausilmoituksen ratkaisuperusteisiin.

Tarkempia säännöksiä varauspäätöksen sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Lupapäätöksen sisältö

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa sekä kaivosaluelunastuslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin tai **perusteltuihin** vaatimuksiin.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, päätökseen on sisällytettävä yhteysviranomaisen tekemä perusteltu päätelmä. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointiselostus, perusteltu päätelmä ja mahdolliset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 29 §:ssä tarkoitettut, valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat on otettu huomioon.

Lupaviranomaisen on toimitettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivoslupan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille. Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä on toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle ja erityiselle poronhoitoalueelle kohdistuvasta päätöksestä jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.

(uusi momentti)

Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksen antamisesta niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianomaisille, joita asia erityisesti koskee. Jos päätöksestä on ilmoitettava yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 2 momentissa säädetään. Jos päätöksestä on annettava tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle, sovelletaan, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, riittää, että jäljennös päätöksestä toimitetaan tai tieto sen antamisesta ilmoitetaan muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueita päätös koskee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Lupaviranomaisen on lisäksi julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetun toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai sen julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevasta päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuun kiinteistötietojärjestelmään.

Jos lupapäätökseen sovelletaan eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettua

Kaivoslupaa koskevaan päätökseen on liitettävä kartta kaivosalueesta. Tarkempia säännöksiä lupapäätöksen liitekartasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on toimitettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivoslupan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille. Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä on toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle.

Jäljennös päätöksestä on toimitettava asianomaisille paliskunnille.

Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksen antamisesta niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, niille asianomaisille, joita asia erityisesti koskee sekä saamelaisten kotiseutualueella Saamelaiskäräjille ja koltta-alueella Kolttien kyläkokoukselle. Jos päätöksestä on ilmoitettava yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 2 momentissa säädetään. Jos päätöksestä on annettava tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle, sovelletaan, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, riittää, että jäljennös päätöksestä toimitetaan tai tieto sen antamisesta ilmoitetaan muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueita päätös koskee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Lupaviranomaisen on lisäksi julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetun toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian

<p>lakia, päätöksestä tiedottamiseen sovelletaan sen sijaan, mitä 1–6 momentissa säädetään, mainitun lain 15 §:ää.</p> <p style="text-align: center;">59 §</p> <p>Kaivosaluelunastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen</p> <p>Lupaviranomaisen on toimitettava kaivosaluelunastuslupaa koskeva päätös hakijalle.</p> <p>Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä Maanmittauslaitokselle.</p> <p>Lupaviranomaisen on huolehdittava, että tieto päätöksestä julkaistaan noudattaen, mitä lupapäätöksestä tiedottamisesta 58 §:n 6 momentissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">61 §</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä; 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia; 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä; 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. <p style="text-align: center;">(uusi momentti)</p>	<p>merkitys ole vähäinen tai sen julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.</p> <p>Lupaviranomaisen on huolehdittava, että malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevasta päätöksestä tehdään merkintä kiinteistö-tietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuun kiinteistötietojärjestelmään.</p> <p>Jos lupapäätökseen sovelletaan eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annetun lakia, päätöksestä tiedottamiseen sovelletaan sen sijaan, mitä 1–6 momentissa säädetään, mainitun lain 15 §:ää.</p> <p style="text-align: center;">59 §</p> <p>Kaivosaluelunastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen</p> <p>Lupaviranomaisen on toimitettava kaivosaluelunastuslupaa koskeva päätös hakijalle.</p> <p>Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä kaivosviranomaiselle ja Maanmittauslaitokselle.</p> <p>Lupaviranomaisen on huolehdittava, että tieto päätöksestä julkaistaan noudattaen, mitä lupapäätöksestä tiedottamisesta 58 §:n 6 momentissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">61 §</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.</p> <p>Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) luvanhaltija on olennaisilta osin toteuttanut malminetsintäluvan perusteena olevan tutkimussuunnitelman mukaiset tutkimustoimenpiteet ja malminetsintä on muutoinkin ollut tehokasta ja järjestelmällistä; 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia; 3) luvanhaltija ei ole laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntejä arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.
--	--

<p>(uusi momentti)</p> <p>(uusi momentti)</p> <p>(uusi momentti)</p> <p><u>63 §</u> Kaivosluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Määräajan voimassa olevalle kaivosluvalle voidaan myöntää jatkoaikaa toistaiseksi tai enintään kymmenen vuotta kerrallaan sen mukaan kuin on edelleen</p>	<p>4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.</p> <p><i>Sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä, on malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus, kun malminetsintäluvan voimassaololle haetaan jatkoa ja hakemuksen kohteena oleva malminetsintälupa on ollut voimassa vähintään kymmenen vuotta. Tässä 3 momentissa tarkoitettu alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus päättyy, kun malminetsintälupa raukeaa tai se peruutetaan.</i></p> <p><i>3 momentissa säädetty edellytys täyttyy, jos hakija osoittaa, että suostumuksen ovat antaneet ne alueen hallinnasta vastaavat viranomaiset tai laitokset tai kiinteistöjen omistajat, joiden omistamat kiinteistöt kattavat vähintään yhden kolmasosan malminetsintäalueesta.</i></p> <p><i>Mikäli edellä 3 momentissa tarkoitettujen edellytyksien ei voida katsoa täytyvän alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten tai laitosten tai kiinteistöjen omistajien suostumuksen puuttuessa, voi valtioneuvosto, toiminnanharjoittajan hakemuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, jos hanke on yleisen tarpeen vaatima ja täyttää muuten malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykset. Yleisen tarpeen vaatimusta arvioidaan erityisesti hankkeen paikallis- ja aluetaloudellisten sekä työllisyysvaikutusten ja yhteiskunnan raaka-ainehuollon tarpeen perusteella.</i></p> <p><i>Jos lainvoimaiseen lupaan perustuva malminetsintä on luvan voimassa ollessa täytynyt ylivoimaisen esteen takia tai muista toiminnanharjoittajasta johtumattomista erityisistä syistä keskeyttää, voi kaivosviranomainen toiminnanharjoittajan hakemuksesta pidentää luvan voimassaoloa enintään niin pitkän ajan kuin työ on ollut keskeytettynä. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Tässä momentissa tarkoitettua luvan voimassaolon pidennystä ei huomioida 1 momentissa tarkoitettua luvan enimmäiskestoä tarkasteltaessa.</i></p> <p style="text-align: center;"><u>63 §</u> Kaivosluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Määräajan voimassa olevalle kaivosluvalle voidaan myöntää jatkoaikaa toistaiseksi tai enintään kymmenen vuotta kerrallaan sen mukaan kuin on edelleen tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi ja ottaen huomioon muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat.</p>
--	--

<p>tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi ja ottaen huomioon muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat.</p> <p>Kaivosluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) esiintymää on hyödynnetty tehokkaasti ja järjestelmällisesti; 2) esiintymä on kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan edelleen hyödyntämiskelpoinen; 3) luvanhaltija ei ole olennaisesti rikkonut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia taikka lupamääräyksiä. 	<p>Kaivosluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) esiintymää on hyödynnetty tehokkaasti ja järjestelmällisesti; 2) esiintymä on kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan edelleen hyödyntämiskelpoinen; 3) luvanhaltija <i>ei ole laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntejä arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmällisyys, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.</i>
<p style="text-align: center;">65 §</p> <p>Kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Kullanhuuhdantaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kultanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä; 2) kultanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kultanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset; 3) kultanhuuhtoja on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä; 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. 	<p style="text-align: center;">65 §</p> <p>Kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkaminen</p> <p>Kullanhuuhdantaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kultanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä; 2) kultanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kultanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset; 3) kultanhuuhtoja <i>ei ole laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntejä arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmällisyys, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä;</i> 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. 5) Luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuneet haitat eivät ole osoittautuneet suuremmiksi tai vähäistä suuremmassa määrin poikkeaviksi siitä, mitä lupaa aiemmin haettaessa on arvioitu. <p style="text-align: center;">70 § Luvan peruuttaminen</p> <p>Lupaviranomaisen on omasta aloitteestaan taikka muun viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen</p>

70 §

Luvan peruuttaminen

Lupaviranomainen voi peruuttaa malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhdontaluvan, jos:

- 1) hakemuksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin tai muutoin lupaharkintaan;
- 2) luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä;
- 3) luvanhaltija on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka lupamääräyksiä.

Jos ilmenneet puutteet, rikkomukset tai laiminlyönnit voidaan korjata tai ne ovat vähäisiä, lupaviranomaisen on ennen 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle luvanhaltijalle määräaika korjata puute, rikkomus tai laiminlyönti.

73 §
Luvan siirto

Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa voidaan siirtää toiselle. Siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin luvanhaltijalta tämän lain mukaan edellytetään. Uraanin tai toriumin tuottamista koskevan kaivosluvan siirron saajalla tulee lisäksi olla ydinenergiain mukainen lupa kaivostointintaan.

Luvanhaltija voi hakea luvan siirtoa tekemällä asiasta hakemuksen kaivosviranomaiselle. Hakemuksessa on esitettävä siirron kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys siirron saajasta sekä siirron käsittelyn kannalta muut merkitykselliset seikat. Hakemukseen on liitettävä tarvittavat viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitetyt tiedot ja siirron saajan suostumus. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

tai 165§:ssä tarkoitetun tahon hakemuksesta peruutettava malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa, jos:

- 1) hakemuksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin tai muutoin lupaharkintaan;
- 2) luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä;
- 3) luvanhaltija on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka lupamääräyksiä.

4) toiminnasta aiheutuu tässä tai muualla laissa säädetty kielletty seuraus]

5) toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset tai riskit vaikutusten syntymisestä poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu tai osoittautuvat muulla tavoin kohtuuttomiksi.

73 §
Luvan siirto

Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa voidaan siirtää toiselle. Siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin luvanhaltijalta tämän lain mukaan edellytetään. Uraanin tai toriumin tuottamista koskevan kaivosluvan siirron saajalla tulee lisäksi olla ydinenergiain mukainen lupa kaivostointintaan.

Luvanhaltija voi hakea luvan siirtoa tekemällä asiasta hakemuksen kaivosviranomaiselle. Hakemuksessa on esitettävä siirron kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys siirron saajasta sekä siirron käsittelyn kannalta muut merkitykselliset seikat. *Hakemuksessa on esitettävä luotettava selvitys siirron tarkoituksesta ja siirron saajan suunnitelmasta toteuttaa siirrettävään lupaan perustuvaa toimintaa.* Hakemukseen on liitettävä tarvittavat viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitetyt tiedot ja siirron saajan suostumus. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kaivosviranomaisen on hyväksyttävä luvan siirto, jos siirron saaja täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja viranomaiselle on toimitettu 2 momentissa tarkoitetut selvitykset. Kaivosviranomainen voi kuitenkin hylätä malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevan hakemuksen, *jos on pai-*

Kaivosviranomaisen on hyväksyttävä luvan siirto, jos siirron saaja täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja viranomaiselle on toimitettu 2 momentissa tarkoitetut selvitykset. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin hylätä malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevan hakemuksen 46 §:n 1 momentin 8 kohdassa mainituin perustein sekä kaivosluvan siirtoa koskevan hakemuksen 48 §:n 1 momentissa mainituin perustein.

74 §

Luvan siirtoa koskevan päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevan päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava päätös hakijalle ja jäljennös siitä siirron saajalle. Malminetsintäluvan siirron saaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan asiasta kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja kaivosluvan siirron saaja kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava kaivosaluelunastusluvan siirrosta luvan haltijalle ja siirron saajalle.

75 §

Varauspäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Varauspäätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

navia perusteita epäillä, että luvan käsittämisen alueen laajuuden johdosta taikka luvan siirtoa koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan aloittaa tai jatkaa luvan mukaista toimintaa, taikka siirron saaja on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvasta lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olemassaoloa arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä. Kaivosviranomaisen on hylättävä kaivosluvan siirtoa koskevan hakemuksen, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä siirron saajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta, jatkamisesta tai lopettamisesta, hakijalla ei ole käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä taikka hakija on aikaisemmin laiminlyönyt tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvasta lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntejä arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

74 §

Luvan siirtoa koskevan päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevan päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava päätös hakijalle ja jäljennös siitä siirron saajalle sekä ilmoitettava asiasta kirjallisesti lupa-alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava kaivosaluelunastusluvan siirrosta luvan haltijalle ja siirron saajalle sekä kaivosaluelunastusluvan kohteena olevien kiinteistöjen omistajille.

75 §

Varauspäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Kaivosviranomaisen on toimitettava varauspätös varaajalle.

Kaivosviranomaisen on julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetulla varausalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja tarvittaessa sellaisessa sanomalehdessä, josta alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon asiasta.

Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueilla varausalue sijaitsee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

(uusi momentti)

(uusi momentti)

76 §

Varauspätöksen voimassaolo

Varauspätös on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty. Kaivosviranomaisen on varauspätöksen voimassaolon pituutta harkitessaan otettava huomioon erityisesti tutkimussuunnitelman laadintaan ja muihin malminetsintälupahakemuksen valmisteleviin toimenpiteisiin tarvittava aika.

Varauspätös raukeaa määräajan päättyessä. Varauspätös raukeaa myös kokonaan tai osittain, kun sen tuottamalla etuoikeudella on haettu malminetsintäluoppa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Kaivosviranomaisen on lisäksi päätettävä, että varauspätös raukeaa, jos varaaja tekee asiasta kirjallisen ilmoituksen kaivosviranomaiselle.

Kaivosviranomaisen voi peruuttaa varauspätöksen, jos varausilmoituksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet varauspätökseen liittyvään harkintaan.

(uusi momentti)

Varauspätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava varauspätös varaajalle.

Kaivosviranomaisen on julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetulla varausalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja tarvittaessa sellaisessa sanomalehdessä, josta alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon asiasta.

Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueilla varausalue sijaitsee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

Jos varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille ja kolttien kyläkokoukselle, jos varausalue sijoittuu koltta-alueelle.

Jos varausalue sijoittuu poronhoitoalueelle, on päätöksestä toimitettava jäljennös asianomaiselle palikunnalle.

76 §

Varauspätöksen voimassaolo

Varauspätös on voimassa *kaksitoista* kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty. Kaivosviranomaisen on varauspätöksen voimassaolon pituutta harkitessaan otettava huomioon erityisesti tutkimussuunnitelman laadintaan ja muihin malminetsintälupahakemuksen valmisteleviin toimenpiteisiin tarvittava aika.

Varauspätös raukeaa määräajan päättyessä. Varauspätös raukeaa myös kokonaan tai osittain, kun sen tuottamalla etuoikeudella on haettu malminetsintäluoppa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Kaivosviranomaisen on lisäksi päätettävä, että varauspätös raukeaa, jos varaaja tekee asiasta kirjallisen ilmoituksen kaivosviranomaiselle.

Kaivosviranomaisen voi peruuttaa varauspätöksen, jos varausilmoituksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet varauspätökseen liittyvään harkintaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään varauspätöksen voimassaolosta, voi kaivosviranomaisen päättää, että varauspätös on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty, jos varaaja osoittaa erityisten syiden puoltava 1 momentissa säädetyistä varauksen voimassaolosta poikkeamista, ellei varausilmoituksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet muut syyt estä

107 §

Vakuus malminetsintää ja kullanhuuhtontaa varten

Malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

(uusi momentti)

108 §

Vakuus kaivostoiminnan lopettamista varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

(uusi momentti)

(uusi momentti)

109 §

Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

(uusi momentti)

varauspäätöksen myöntämistä kahtatoista kuukautta pidemmäksi ajaksi.

107 §

Vakuus malminetsintää ja kullanhuuhtontaa varten

Malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset huomioon ottaen.

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään vakuuden asettamisesta, voi kaivosviranomainen malminetsintäluvassa päättää, että vakuutta ei tarvitse asettaa, mikäli malminetsintäluvan haltija on 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu valtion laitos.

108 §

Vakuus kaivostoiminnan lopettamista *ja eräitä poikkeavia tilanteita* varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus:

1) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten; joiksi luetaan kaivosluvassa erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet, 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä 150 §:n 1 ja 2 momentteissa tarkoitettujen toimenpiteiden;

2) poikkeusolojen turvallisuustoimenpiteitä varten.

Asettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

Valtioneuvosto voi antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

109 §

Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Lupaviranomaisen on omasta aloitteestaan tarkistettava vakuuden suuruutta, jos toiminnan laatu ja laajuus ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet siten, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevissa asioissa.

112 §

Yleinen velvollisuus huolehtia kaivosturvallisuudesta

Kaivostoiminnan harjoittaja on velvollinen huolehtimaan kaivosturvallisuudesta. Toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamisesta.

Kaivoksen työturvallisuudesta säädetään erikseen.

120 §

Varautuminen kaivostoiminnan lopettamiseen

Kaivostoiminnan harjoittajan on kaivoksen suunnittelussa ja rakentamisessa sekä kaivostoiminnassa otettava huomioon, että kaivostoiminta voidaan lopettaa ja kaivos sulkea turvallisesti.

143 §

Alueen kunnostaminen

Kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet.

(uusi momentti)

146 §

Lopputarkastus

Saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta:

vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevissa asioissa.

112 §

Yleinen velvollisuus huolehtia kaivosturvallisuudesta

Kaivostoiminnan harjoittaja on velvollinen huolehtimaan kaivosturvallisuudesta. Toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien vaaratilanteiden, onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien terveydelle, ympäristölle ja yleiselle turvallisuudelle haitallisten seurausten rajoittamisesta.

Kaivoksen työturvallisuudesta säädetään erikseen.

120 §

Varautuminen kaivostoiminnan lopettamiseen

Kaivostoiminnan harjoittajan on kaivoksen suunnittelussa ja rakentamisessa sekä kaivostoiminnassa otettava huomioon *kaivoksen vaiheittainen sulkeminen sekä se*, että kaivostoiminta voidaan lopettaa ja kaivos sulkea turvallisesti.

143 §

Alueen kunnostaminen

Kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet *siten, että suljetusta kaivoksesta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vahingollisia ympäristövaikutuksia.*

Tarkempia säännöksiä alueen kunnostamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

146 §

Lopputarkastus

Saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

<p>1) kaivostoiminnan harjoittajalle ja muille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee;</p> <p>2) kaivoksen sijaintikunnalle ja muulle kunnalle, jonka alueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristö- tai turvallisuusvaikutukset saattavat ilmetä;</p> <p>3) sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;</p> <p>4) tarvittaessa muille toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille;</p> <p>5) saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, kolttalaueella kolttien kyläkokoukselle ja erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille.</p> <p style="text-align: center;">(uusi kohta)</p> <p>Lopputarkastuksesta tiedotetaan noudattaen, mitä 40 §:ssä säädetään lupahakemuksesta tiedottamisesta.</p> <p>Jos kaivostoiminnan harjoittaja laiminlyö 143–145 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden, kaivosviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin lopputarkastuksen järjestämiseksi.</p> <p>Lopputarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja siinä tehdyt havainnot sekä keskeisiltä osin esitetyt muistutukset ja mielipiteet.</p> <p>Tarkempia säännöksiä lopputarkastuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p> <p style="text-align: center;">156 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen</p> <p style="text-align: center;">Kaivosviranomaisen voi:</p> <p>1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;</p> <p>2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, täyttämään velvollisuutensa.</p> <p>Kaivosviranomaisen voi lisäksi kieltää sellaisen kaivoksen laitteiston tai laitteen käytön, jonka katsotaan aiheuttavan vakavaa uhkaa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, sekä määrätä kaivostoiminnan harjoittaja tekemään vaadittavat korjaukset määräajassa.</p> <p>Jos kaivosviranomaisen toteaa kaivosturvallisuuden vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtävänsä</p>	<p>Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta:</p> <p>1) kaivostoiminnan harjoittajalle ja muille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee;</p> <p>2) kaivoksen sijaintikunnalle ja muulle kunnalle, jonka alueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristö- tai turvallisuusvaikutukset saattavat ilmetä;</p> <p>3) sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;</p> <p>4) tarvittaessa muille toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille;</p> <p>5) saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja kolttalaueella kolttien kyläkokoukselle;</p> <p>6) poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.</p> <p>Lopputarkastuksesta tiedotetaan noudattaen, mitä 40 §:ssä säädetään lupahakemuksesta tiedottamisesta.</p> <p>Jos kaivostoiminnan harjoittaja laiminlyö 143–145 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden, kaivosviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin lopputarkastuksen järjestämiseksi.</p> <p>Lopputarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja siinä tehdyt havainnot sekä keskeisiltä osin esitetyt muistutukset ja mielipiteet.</p> <p>Tarkempia säännöksiä lopputarkastuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.</p> <p style="text-align: center;">156 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen</p> <p style="text-align: center;">Kaivosviranomaisen on:</p> <p>1) kielletävä sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;</p> <p>2) määrättävä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, täyttämään velvollisuutensa.</p> <p>Kaivosviranomaisen on lisäksi kielletävä sellaisen kaivoksen laitteiston tai laitteen käytön, jonka katsotaan aiheuttavan vakavaa uhkaa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, sekä määrättävä kaivostoiminnan harjoittaja tekemään vaadittavat korjaukset määräajassa.</p>
---	--

siten, että siitä voi aiheutua vaaraa kaivosturvallisuudelle, kaivosviranomaisen voi määrätä kaivostoiminnan harjoittajan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

(uusi momentti)

165 §
Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomaisen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttia-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvanhaltija.

(uusi momentti)

169 §
Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Jos kaivosviranomaisen toteaa kaivosturvallisuuden vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtävänsä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa kaivosturvallisuudelle, kaivosviranomaisen voi määrätä kaivostoiminnan harjoittajan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

Kaivosviranomaisen on valvottava, että annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

165 §
Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomaisen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttia-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvanhaltija.

Sen lisäksi mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:ssä säädetään valitusoikeudesta, saa varauspäätökseen hakea muutosta saamelaiskäräjät, kun varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle ja kolttien kyläkokous, kun varausalue sijoittuu kolttia-alueelle.

169 §

Kaivosviranomaisen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkamista taikka kullanhuuhdantalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Sanottu ei koske uraanin tai toriumin tuottamista koskevaa kaivoslupaa.

Edellytyksenä määräykselle on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetyksen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä 10 luvussa säädetään. Kaivosluvan ja kaivosturvallisuusluvan osalta edellytyksenä määräykselle on lisäksi, että kaivosalue ja kaivoksen apualue on otettu luvanhaltijan haltuun 82 §:n mukaisesti, jolleivät alueet kuulu luvanhaltijalle.

Kaivosviranomaisen voi päätöksellään antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen samoin edellytyksin valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Lisäksi kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi valituksesta kumota 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdantaluvan haltijan on suoritettava malminetsintäkorvaus tai kullanhuuhdantakorvaus viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Malminetsintäkorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 99 §:ssä säädetään. Kullanhuuhdantakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 102 §:ssä säädetään. Velvollisuus louhintakorvauksen alkaa, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Louhintakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 100 §:ssä säädetään.

(uusi pykälä)

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Kaivosviranomaisen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkamista taikka **malminetsintälupaa**, kullanhuuhdantalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä, **alueen sijoituksessa saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolelle**, määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Sanottu ei koske uraanin tai toriumin tuottamista koskevaa kaivoslupaa.

Edellytyksenä määräykselle on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetyksen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä 10 luvussa säädetään. Kaivosluvan ja kaivosturvallisuusluvan osalta edellytyksenä määräykselle on lisäksi, että kaivosalue ja kaivoksen apualue on otettu luvanhaltijan haltuun 82 §:n mukaisesti, jolleivät alueet kuulu luvanhaltijalle.

Kaivosviranomaisen voi päätöksellään antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen samoin edellytyksin valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Lisäksi kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi valituksesta kumota 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdantaluvan haltijan on suoritettava malminetsintäkorvaus tai kullanhuuhdantakorvaus viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Malminetsintäkorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 99 §:ssä säädetään. Kullanhuuhdantakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 102 §:ssä säädetään. Velvollisuus louhintakorvauksen alkaa, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai

<p>(uusi pykälä)</p>	<p>3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Louhintakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 100 §:ssä säädetään.</p> <p>170 a § Kaivosrekisteri</p> <p>Kaivosviranomaisen pitää varausilmoituksia, malminetsintälupia ja kullanhuuhtontalupia sekä kaivoslupia koskevista asioista kaivosrekisteriä.</p> <p>Jokaisella on oikeus saada otteita rekisteristä.</p> <p>Kaivosrekisteriin tallennettavista tiedoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.</p> <p>174 a § Panttaustietojen julkisuus</p> <p>Kaivosrekisterin panttioikeuksia koskevat tiedot ovat julkisia. Kaivosviranomaisen on pyynnöstä annettava rekisteristä todistuksia.</p> <p>Panttaustodistusten sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.</p> <p>[Siirtymäsäännökset]</p> <p>Siltä osin, kun kyse on olemassa olevalle kaivokselle määrättävästä apualueesta tai alueesta, jolla laajennetaan olemassa olevaa kaivosta, tulee kaivostoiminnan perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa.</p> <p>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20</p>
----------------------	--

